

MOBILIZIRANJE SREDNJEGA SLOJA PROTI CIO

FAŠISTIČNE METODE SE V NAPORIH ZA STRTJE STAVK VEDNO DRZNEJE UPORABLJA

Stavkokaštvo protektirano pod krinko ustavnega jamčenja "pravice do dela"

Korporacije trošijo milijone, da preprečijo organiziranje delavcev v industrialnih unijah

Borba za uničenje CIO — ali bolje, ogromna krvava in nekrvava kampanja za preprečenje organiziranja delavcev v masnih industrijah, je dobila zamah, kakršnega je pred letom dni le malokdo pričakoval. Glasilo unije takozvanih progresivnih premogarjev v Illinoisu, kateri so se v boju zoper

"prekucuhi", jih prisiliti h klečanju in sprejemati batine, deklamirati "patriotične" verzje itd.

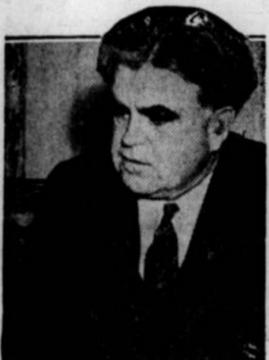
Tarča glavnih napadov so zdaj John L. Lewis, predsednik Roosevelt in delavska tajnica Frances Perkins.

Eden najpopularnejših argumentov proti unijam CIO je, da so neodgovorne in da se ne držijo pogodb, pa če jih še tako svečano podpišejo, torej čemu se sploh ozirati na tako unijo. Zala, da se je posebno v avtni industriji res dogodilo precej takih incidentov, ki se jih je lahko izrabljalo proti CIO. Vzroki so nam razumljivi. Ogromna večina teh delavcev je brez znanja in pravega smisla za organizacijo, zato tudi ne zapopade kolektivne odgovornosti. To vzame časa. Slovenski delavci so v veliki večini unijam pristopni in tudi odgovornost zanjo poznajo, toda v to jih je vzgojil pokret, ki ga imamo že nad 33 let. Masa ameriških delavcev pa se v to znanje šele upeljuje.

Predsednik Roosevelt in Perkinsova sta se baronom zamerila ne toliko zato, ker sta morda naklonjena stavkarjem, ampak radi tega, ker nista proti njim, kakor so skoro vsi drugi demokratiški politiki. Ohijski governor demokrat Martin D. Davey je poslal najprvo milico na način, kakor da misli pomagati stavkarjem in preprečiti Girdlerjevim fašistom obnoviti obrat v Youngstownu in Warrenu s pomočjo oborožene privatne armade in deputijev pod vodstvom kompanijskih šerifov. V resnici pa je governor uporabil milico za protektiranje skebov. Tako je "vigilantom" prihranil "zabavo" pretepati in pobijati pikete, okrajem stroške in kompanijam skrb pred preiskavami v kongresu. Kajti governor Davey ni storil drugega kot varoval "lojalnim" delavcem "ustavno pravico" vrniti se na delo, oziroma skebati.

Pennsylvanski governor G. H. Earle — istotako demokrat — je skušal biti napram stavkarjem bolj pravičen, pa se je končno tudi on udal silovitemu pritisku mogočne korporacije

(Nadaljevanje na 2. strani.)

JOHN L. LEWIS

Lewisa in v zaveznitstvu z reakcijo pridružili AFL, ima na prvi strani risan naslov preko cele strani, ki pomeni, "Pomagajte delavcem v CIO in s tem k graditvi sovjetske Amerike". Ves članek je natlačen fašističnega hujskanja proti gibanju za industrialni unionizem.

Na čelu fašističnemu valu v mobiliziranju srednjih slojev za ohranitev "ameriške prosperitete" je Tom Girdler, predsednik Republic Steel korporacije. On je absolutno in pod vsakim pogojem proti priznanju unije in na tem stališču je toliko fanatičen, da je vedoma ali nevedoma postal oboževan med vsemi, ki hočejo za preprečenje unioniziranja delavcev v masnih industrijah uporabiti kakršnakoli sredstva.

Prav radi te njegove nadržanosti je bilo v Chicagu ubitih na piketni liniji jeklarskih delavcev deset ljudi in sto težko ranjenih. Na njegovo vzpodbudo so zrohneli kompanijski župani in šerifi v vseh jeklarskih centrih. Pod njegovim političnim pritiskom so bili kar preko noči mobilizirani razni mali gosposki ljudje, ki se bahajo, da pripadajo srednjemu sloju, v "vigilante". Te vrste samopostavljene straže si laste nalogo "varovati red in mir" pred

Stavke delavk v tovarnah za nogavice

Nogavičarski delavci in delavke so med najbolj izkoriščanimi v tej deželi. Toda že pred nekaj leti so se organizirali tako močno, da se z njimi ne more več pometati. Na vrhni sliki so stavkarice pri tovarni Apex Hosiery v Philadelphiji. 250 jih je bilo na sedehi stavki. Sodiak J. Warden Davis je izdal "soodno prepoved", da se morajo umakniti. In umaknile so se. Sodiak je sodnik.

Težavna pot vlade francoske popularne fronte

Socialisti obdrže odgovornost za sodelovanje

Leon Blum, ki je bil na čelu francoske vlade nad leto dni, ali dalj kot marsikdo prejšnjih francoskih premierjev, je moral pustiti krmilo države baš v času, ko si ga je najboljše naravnal. Zahteval je proste roke, da izvozi francoske finančne. Zbornica poslancev, ki res izraža ljudsko voljo, mu je zahtevalo odobril z veliko večino. Senat, ki je v francoskem parlamentarizmu reakcionarna protiutež v slučaju, da je zbornica poslancev "radikalna", mu je predlog zavrgla in Blum je moral po francoskem parlamentarnem sistemu odstopiti.

Nič koliko francoskih socialistov je bilo proti ponovnemu vstopu svoje stranke v vlado. Debata je trajala v kritičnih dneh sestavljanja novega kabineta do jutra. Če ne bi bil na tem izrednem socialističnem kongresu koncem konca apeliral Leon Blum za nadaljevanje ljudske fronte, bi zavladala desnica. In baš vsled strahu pred desnico je tudi nova vlada opirana popolnoma na ljudsko fronto, v kateri so glavne skupine socialistična stranka, radikalno socialistična stranka, in komunistična stranka.

Ime "radikalna socialistična stranka" marsikoga vara. To ni socialistična stranka, pač pa nekaj sličnega, kakor zastopata v zvezni vladi Roosevelt in delavska tajnica Perkins, v Wisconsinu brata LaFollette in v Michiganu governor Murphy. Socialisti in komunisti propagirajo spremembo ekonomskega sistema iz kapitalizma v socializem. Radikalni socialisti, brez katerih prvi dve stranki ne moreta imeti večino, pa je le za socialne reforme in za demokracijo. Vse tri skupine, in kakih pet manjših strank, ki so z njimi v sporazumu, so se koncem konca zedinile za socialne reforme, predvsem za obrambo demokracije, za podpravljanje municijske industrije, ampak ob enem tudi za ohranitev sistema privatne veleindustrije.

Blum je v novem kabinetu, v katerem je deset socialistov, podpredsednik. S tem je prevzel tudi odgovornost za sodelovanje svoje stranke. Vse mandate v ministrstvu imajo socialisti in radikalni socialisti. Komunistični poslanci jih bodo podpirali, dokler ne sklenejo nasprotno.

Hitler za mir v Evropi, a samo pod pogojem, da se mu v Španiji ne ovira intervencije proti "boljševikom"

"Tretji rajh" v vojni radi rude. — V pomoč fašizmu je v Španiji že nad 100,000 nemških in italijanskih vojakov

V Španiji je sto tisoč nemških in italijanskih vojakov, stotine Hitlerjevih in Mussolinjevih aeroplanov, nemški in italijanski tanki, strojnice, topovi itd., pod krinko vojne proti "boljševizmu".

V resnici pa je to le vojna za novo zaslužnje španskega ljudstva. Španija na primer je bogata na rudah. Ima veliko železa, živega srebra itd. Italiji in Nemčiji vseh teh naravnih zakladov zelo primanjkuje. Dozdaj so jih v Španiji izrabljali največ Angleži in Francozi. Če jim jih prevzame Mussolini in Hitler, jih lahko Angleži in Francozi dobe v svojih kolonijah — četudi morda z nekoliko večjimi stroški. Nemčija in Italija nimata razvitih kolonij. Prva jih je sicer imela, a so ji bile v svetovni vojni vzete. Španski rudniki so blizu, delavci pa pocieni, če se porazi lojalistični režim. Pa se je Nemčija lotila Španije.

Hitler se je v svojem govoru v Wuerzburgu dne 27. junija spozabil, pa je brez ovinkov priznal, da je Nemčiji veliko na tem, da dobi španske rude in da se v gospodarskih stikih s Španijo v splošnem utrdi — zato pa mora Nemčija storiti

vse v svoji moči, da zmaga fašisti. To je bil izvalen govor. V Parizu in Londonu ga niso bili veseli in angleški vnunji minister se trudi, da bi preprečil nadaljno italijansko-nemško pomoč fašistom v Španiji, a prav tako goreče si prizadeva, da porazi lojaliste, četudi ne propagirajo drugega kakor moderne socialne reforme in demokratični sistem vlade.

Hitler je omenjenega dne zagrmel, da si Nemčija obdrži pravico svobodnega ravnanja v Španiji in da ne bo pod nobenim pogojem dovolila "boljševizma" v nji. On je uverjen, da se mu bluff posreči, kakor se mu je posrečil osmešiti na celi črti versailske pogodbe, katera je bila podpisana pred 18. leti, in ji je populil že vse zobe.

Mussolini in Hitler, ki nista odgovorna nikomur na svetu, veta, da ne bosta v slučaju vojne izgubila ničesar. Ponavadi se znajo taki možje zmerom pravočasno zavarovati. Tu in tam se zgodi, da pošljejo novi zmagovalci koga "žagati drva", ampak če vprašate kajzerja, bo priznal, da mu v tej drvarski službi ni nikake sile in še vedno živi tako udobno

kakor dokler je bil kajzer. Italijansko in nemško ljudstvo je za vojno več ali manj že nauhujskano. Francozi in Angleži, ki lahko poslušajo vse plati zvona, pa še vedno vedo, kakšno gorje je povzročila zadnja vojna, ne da bi bila komu koristila. Zato so proti novi vojni. To razpoloženje ljudstva teh dveh mogočnih demokratičnih dežel fašistična diktatorja izbornou izrabljata in ju varata ter silita iz enega diplomatičnega umika v drugega, venomer od stopnje do stopnje, v veri, da bo os RIM-BERLIN koncem konca zavladal nad vso Evropo.

Najtežje je v teh okoliščinah za lojaliste v Španiji. Imajo prijatelje v raznih vladah, ampak te vlade niso za vojno drugače kakor v slučaju napada na svoje dežele. Mussolini in Hitler pa imata vojake zato, da se jim ukaže, bodisi v Španiji, v Afriko ali kamorkoli. Ugovarjati ne smejo. Parlamentov nimata, kjer bi morala odgovarjati na kritike. V časopisju ju ne sme nihče kritizirati. Ne le to, ampak vsak list ju mora poveljevat. Ako je ka-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

BOJ NACIJEV S HIERARHIJO JE ZA KLERIKALIZEM V NEMČIJI IN ZA VATIKAN ZELO DRAGA ŠOLA

"Katoličani v Nemčiji, odločite se za papeža ali Hitlerja. Ako ste za Hitlerja, ste za Nemčijo. Ako za papeža, ste izdajalci in tretji rajh bo z vsemi takimi neizprosno postal." Tak je ton propagande, ki jo vodijo naciji, da si podjarmijo nemški klerikalizem za svojo politiko in svoje pokorno orodje.

"Mi zdaj zahtevamo od katoličanov eno samo odločitev — za ali proti Hitlerju." Je zaklical nedavno vplivni fašistični list "Westdeutscher Beobachter" v Kolnu. To je jasno svarilo. "Nihče ne sme biti v Nemčiji pokoren kerki bolj kakor fuehrerju," poudarja isti list, in nemški duhovniki danes dobro vedo, kaj to pomeni. Razkričani so za nemoralneže. Stotine izmed raznih menihov, nun, posvetnih duhovnikov, cerkvenikov, ministrantov in lajkov je bilo kleanih na sramotilne obravnave. Mnogi so bili obsojeni vsled nemoralne-

ga življenja in nemški propagandni minister ni prav nič pomišljal, ko je izjavil, da so katoliški samostani "gnezda nemoralne". Mnogo katoliških bolnišnic je konfiscirala država z opravičbo, da je to morala storiti v korist bolnikov, kajti bile so nesnažne in bolnikom past, ne pa izhod v zdravje. V dekretu je bilo omenjeno, da so se sestre (bolničarke) brigale bolj za "fante" kakor pa za zdravje bolnikov. "Tretji rajh" pa tega "ne dopusti".

Kardinal Mundelein v Chicagu, dunajski kardinal in mnogi drugi so protestirali v obrambo svojih duhovnih sobratov, ampak nacijska vlada je po vsakem takim protestu na nemško duhovščino še bolj privila in izvalno omenjala

Vatikanu, da pomirjenja ne bo, dokler se ne poda nacijski politiki za nacije v Nemčiji prav tako, kakor se je cerkev podala za Mussolinijevo dekle v Italiji.

Ali se bodo nemški katoličani, ki so nekoč sloveli za demokratično orientirano politično gibanje (katoliški centum, druga najjačja stranka v nemškem rajstagu do prihoda Hitlerja) iz tega kaj naučili? Nič, ker to ni v naturi klerikalizma. Ta sili v prošlost, v ohranitev sistema kakršnen je, zato ga bo podpiral pa bodisi v enem ali drugem slučaju. Res, da je s Hitlerjem v borbi, ampak ne za demokracijo, ne za socialno pravičnost, pač pa za delitev fašistične oblasti.

STAVKARJI IZGUBILI NAD 11,000,000 ŠIHTOV

Meseca marca to leto je bilo v Zed. državah več stavk kot kdajkoli prej v zgodovini te dežele, pravi statistično poročilo delavskega departmenta zvezne vlade. Delavci so na izgubi za nad 11,000,000 šihtov. Kako je raditega hudo kompanijam?

Kaj je vzrok?

Tolmačijo ga različno vsekrižem. Resnični vzrok tem izgubam je sistem, ki izrablja delavce toliko, da vzdrže le nekaj let. Nato se upro—hote ali nehote.

Stavke niso šala. Magnati kompanij radi njih nič ne izgube, kajti njihove plače so nedotaknjene. Le delavci so na izgubi. In če so pripravljene izgubiti nad enajst milijonov šihtov, se je to dogodilo raditega, ker delavci hočejo DOSTOJNO plačo. To je temeljni razlog, čemu so v stavkah bili pripravljene izgubiti enajst milijonov šihtov. A uspehi so neznamni. Kaj je izhod? Socializacija industrije.

Naciji izprešali 70 milijonov iz Judov

Grozni pritisk, ki ga je nacijska vlada uprizorila na židovske prebivalce v Nemčiji z namenom, da jih "izčisti", se je pokazal tudi na davčnih dohodkih. Brutalnost nacijev se je nadalje izkazala v zatiranju židov, ko so jim naložili nezasišeno visoke davke, da jih prisilijo iz trgovin. Dalje so jim naložili visok davek, ako zapustijo Nemčijo, tako da jim ne ostane nič, ko odpotujejo v drugo državo. Drugi zakon pa sploh prepoveduje vzeti iz Nemčije kakršnokoli imovino v denarju, izvzemši malih zneskov.

Kardinal Tomas se boji za duše otetih španskih otrok

Kardinal Goma y Tomas, primat katoliške cerkve v Španiji, goreč podpornik fašizma, je poslal primatom v Anglijo, Francijo in Mehiko pismo, v katerem izraža vročo željo, da naj varujejo duše španskih otrok, kateri so bili poslani v oskrbo delavskih organizacijam iz lojalistične Španije v omenjene tri dežele. Kardinal se boji, da jih ne bi okužile z brezverstvom ter jih s tem spravile v nevarnost večnega pogubljenja.

Ta poglavar katolicizma v Španiji je od vsega početka po-

magal fašistom organizirati in financirati revolto proti ljudski vladi, zdaj pa se dela, kakor da mu je le za duše ubogih nedolžnih otrok španskih delavcev, katerim so fašisti vzeli z bombami iz aeroplanov in s topovskim ognjem očete in matere. Kardinal Goma y Tomas se v Španiji ni tresel za nje. Prav nič ni protestiral, ko so njegovi zavezniki general Franco, Mussolini, Hitler in mohamedanci iz Maroka pobili že tisoče španskih otrok, kajti po njegovem mnenju so bili še vsi "nepokvarjeni" in se

zdaj srečno vesele v nebesih. To je ena stran hinavstva klerikalizma. O drugi je poročala Associated Press, ko so fašisti zavzeli Bilbao. Njihovi aeroplani so trosili med prebivalstvo letake, na katerih je bilo med drugim sledeče sporočilo: "Katoliški Baski! Čemu se nam upirate? Mar ne veste, da smo mi tisti, ki resnično zastopamo Španijo delavcev, katoliško civilizacijo, socialno pravičnost in narodno edinstvo?" Baski kajpada vedo, čemu se upirajo, kajti zavedajo se,

da imajo boljše "katoliško" civilizacijo pod lojalistično vlado, kakor pa pod diktaturo generala Franca. Tudi "katoliški" irski fašisti vedo, kajti dne 21. junija se je njihova armada vrnila iz fašistične Španije in prepustila boj Adolfu Hitlerju (ki je kajpada navdušen katoličan). Mussoliniju in Murom. Ampak ko so se irski fašistični "vojščaki" vrnili, jih je na pomolu cakał monsignor Waters, jih blagoslovil in jih imenoval za "borilce svetega križa". Taka je "katoliška civilizacija". Bog se je usmili!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz. Business Manager: Charles Pogorelec. Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL. Telephone: ROCKWELL 2864.

Pridna legislatura

Poslanci illinoiske zbornice so si zvišali plače s \$3,500 na \$5,000. To je šlo skozi kaj hitro. Vzelo pa jih je celih štirindvajset let, da so sprejeli zakon, ki določa, da ženske v Illinoisu ne smejo delati več kot 8 ur na dan. To velja za one ženske, ki so uspešne v industriji, v hotelih, restavracijah, uradih itd. Bolničarke so izvzete, ravno tako služkinje vseh vrst pri privatnih družinah. Prav tako je narejena izjema za nočne operaterice na telefonskih postajah in za sezonske delavke v tovarnah za prezerviranje sočivja. V nekaterih obratih bodo smeje delati čez čas gotove tedne v letu, na primer v božični sezoni.

V Illinoisu je zaposlenih v raznih industrijah, trgovinah in v uradih okrog 330,000 žensk. Izmed teh jih dela v tovarnah 125,000. Dosedanji zakon je določal, da se žensk v Illinoisu ne sme zaposljevati dalj kot 10 ur na dan in 60 ur v tednu vsega skupaj. Vzelo je dobre poslance, ki so sami "delavski prijatelji", štiriindvajset let, da so ta stari zakon brisali in sprejeli novega, ki pa je še zmerom tak, da zastopa v prvi vrsti koristi delodajalcev, ne pa delavk. Ampak že to je zmaga za nas, da so črtali staro postavbo in uvedli osemurni namesto deseturni delavnik za ženske, je rekla Agnes Nestor, ki je med poslanci že leta agitirala, da so bili končno pripravljeno določiti postavbo osemurni delavnik za ženske, z vsemi "potrebnimi" izjemami, seveda. Agnes Nestor je predsednica illinoiske ženske unijske lige (Woman's Trade Union League).

Vprašanje seveda je, če bo novi zakon izvajan. Prejšnji, ki je določal za ženske maksimalni delavnik 60 ur na teden, ni bil, kajti v nešteti restavracijah, hotelih, trgovinah, "beauty parlorjih" itd., so morale delati tudi po 70 do 80 ur na teden. Zakon, ki ga je legislatura sprejela, je koristen. Ampak delavke si ga bodo uveljavile in si zboljšale svoj položaj le, ako se organizirajo. Posamično svojih koristi tudi pod novim zakonom ne bodo mogle varovati. Le z organizacijo si bodo res uveljavile svoje pravice.

Nesmiselnost unij po strokah

V železniškem obratu je 21 unij, med njimi pet bratovščin železničarjev (strojevodij, kurjačev, konduktorjev, zaviračev itd.), ki se morajo v vsako železniško družbo separatno pogajati in o novih pogodbah vsaka separatno glasovati.

Če bi bila industrialna unija kje še posebno umestna, je to baš železniški obrat. Toda bratovščine železničarjev, ki so samostojne (to je, da ne pripadajo k AFL ne k CIO) so nastale že davno in njih člani so bili smatrani za delavsko aristokracijo. Zdad, ko so železnice le ena veja prometnega sistema, se je tudi med železničarji marsikaj spremenilo. Vzrokov za nekdanji ponos in vzvišenost nad "navadnimi delavci" ni več. Vendar pa se svojih unij po strokah drže kakor klošč in o kakem združenju med njimi v skupno unijo ni še govora. Nekaj let so bile vse zastopane v skupnem delavskem izvršnem odboru, kjer so njih zastopniki reševali skupne probleme vseh 21. železniških unij, da si s tem sistematičizirajo in olajšajo pogajanja z družbami. Poslednja leta so nekatere postale za to skupnost brezbržne ali celo popolnoma odstopile. Mnogi se nadejajo, da če bo CIO s svojo kampanjo uspeša, se bo pričelo tudi med železničarji gibanje za združenje vseh strok v eno unijo. V korist delavcev na železnicah je, da se to združenje zgodi čimprej.

"Vse je ne prodaj..."

Stavkokaške agencije so v tej deželi najdobitkosnejša obrt. Njih ravnatelji so stalno na poslu. V "mirmem času" so narejeni, da odvrčajo delavce od unije. Njihova tehnika v tem poslu je tako zvitna in spretna, da varajo z njo milijone ljudi. V stavkah so najeti za organiziranje separatnih unij, za obrekoavanje unijskih voditeljev, za netenje prepričev, in če se jim zdi potrebno, se poslužijo tudi dinamita, napodov pa je nam obdolžena unija. Namen take taktike je naščuvati proti uniji javno mnenje in mobilizirati oblast zoper zakonolomne elemente.

Agenti za razbijanje stavk se zelo radi mešajo tudi med piketi, posebno kadar piketirajo žene delavcev. V Youngstownu in več drugih mestih so po par tednih stavke šli k njim in jim rekli v bistvu: "Ali veste, čemu vaši možje sploh stavkajo? Mar ne vidite, da se gre le za plače odbornikov unij? Bodi pametne, pojdite domov in povejte možem, naj se vrnejo na delo." Ako agent smatra, da je ženski omajal vero v unijo, ji potem zaupa, da bo njen mož v času stavke dobival po \$10 na dan, ako bosta ona in on agitirala med drugimi delavci, da se naj vrnejo na delo. Deset dolarjev na dan ni šala, posebno če ni treba drugega kot prigovarjati drugim, da se naj vrnejo, kajti stavka je itak izgubljena, "to je očitno."

Ako bi unijski odborniki ne imeli drugega nasprotnika v stavkah kot direktorje korporacij, policijo in sodnike, bi bila bitka enostavna. Ampak najnevarnejši nasprotnik so stavkokaške agencije s svojimi zavajalci, provokatorji, hujskači in šušljači. Boriti se proti tem med nepoučeno, neizobraženo delavsko rajo, je za agitatorje unij najtežavnejši posel.

Mussolini je italijanskim vojakom prepovedal kleti. Zdad bodo morali molčati, kajti govoriti kaj pametnega jim je bilo že pred tem prepovedano.

Za vzajemnost in sodelovanje je treba razumevanja za vzajemnost in sodelovanje.

PORUŠENE HIŠE — TODA TO NI SLIKA IZ ŠPANIJE

General Franco s svojimi zaveznikom Hitlerjem in Mussolinijem ni edini, ki zna pobijati in rušiti. Tudi cikloni so spretni v tem poslu. Na sliki na vrhu so prebivalci okraja New Lexington, O., katerim je vihar v nevihti pred par tedni pobral strehe in mnogim poslopja docela porušil. Nekaj ljudi je bilo v razvalinah ubitih, precej ranjenih, drugi pa so užili mnogo strahu. Takih nezdov se je letos že precej dogodilo.

Razno iz Moon Runa

Moon Run, Pa.—Sezona priredb v prosti naravi je tu. Ni pa še prosperiteta—ta ne vem kje hodi, ker je ni na izpregled. Mislim, da je splavala po vodi. Obljub je bilo toliko, da se je sleherni delavec veselil boljših časov. Pa jih ni. Niti ne izgleda, da kmalu pridejo. Pogledimo, kako mogočne grupe se združujejo proti delavcem, da jih porazijo. In kaj delamo mi? Četudi smo odločilna sila, pustimo, da nas varajo dan za dnem, leto za letom. Zavedni delavci o tem venomer razmišljamo in v to nas vzpodbujajo listi, kot je "Proletarec". Ko vam naročnina nanj poteče, nikar ne pomišljajte, ampak jo obnovite brez čakanja opominima. In če vas obišče zastopnik, čemu mu grenite njegovo dobro delo z izgovori? Sprejmite ga prijazno in mu plačajte, če imate sredstva. Ako ne, mu povejte, da boste poravnali obveznost ko hitro mogoče.

Dolžnost nas vseh delavcev je, da se organiziramo, kakor se tudi kapitalisti združujejo. Ves kapital je proti nam. Iz kapitalističnih časopisov ne boste izvedeli te resnice, torej naročite se na časopis, kot je "Proletarec" in ob enem pristopite v JSZ.

Naš klub št. 175 JSZ ima seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Pridite in pristopite v svojo delavsko organizacijo. Ako kdo smatra, da je to nepotrebno, naj pogleda v Španijo, Italijo ali v Nemčijo.

V uvodu omenjam priredbe v prosti naravi. Klub št. 175 bo imel svoj običajni letni piknik v nedeljo 11. julija. Vršil se bo v Portman's grovu.

Druga prav tako važna prireditev se bo vršila ravno tam v nedeljo 1. avgusta. Sponzorirajo jo Konferenca klubov JSZ in društve Prosvetne matice za zapadno Pennsylvanijo. Udeležite se tudi te v čimvečjem številu.

Kot sem že zadnjič omenil, se vrše pikniki tu vsako nedeljo. Kogar veselijo prosta narava, je vedno dobrodošel. Torej na svidenje!

Udeležil sem se v nedeljo 13. junija dneva SNPJ v Cantanu, O. in srečal na tej prireditvi marsikaterega starega Moonrunčana, ki so prišli iz Clevelanda, Akrona itd. Udeležba je bila velika, ampak če se ne bi nekaterih vozil prišla pljučnica, bi bila še boljša.

Dne 18. junija je zadela nesreča Rudolfa Dolenca v Libraryju, Pa. Zivljenje mu je vzelo v premogovniku po nesreči električni tok. Delal je za Pitt. Coal kompanijo. Rudolfa sem poznal že z otroških let, prav tako njegovega očeta in mater. Udeležil sem se njegovega pogreba, ki se je vršil 20. junija. Pokojnik je bil pokopan na narodnem pokopališču v Hackettu. Moje sočutje očetu in materi pokojnika, njegovi ženi in otrokoma.

Michael Jerala.

Pikniki in druge naše delo v metropoli

Cleveland, O.—V nedeljo 20. junija je priredil naš klub št. 27 JSZ in njegov odsek socijski zbor "Zarja" svoj letni piknik, ki je izvrstno izpadel. Čeravno so nam vremenski bogovi pretili ves dan z dežjem, so nam zaenkrat prizanesli toliko časa, da smo vse pospravili, izpili in pojedli. Pravzaprav smo zadnje dvoje najprvo izvršili in pospravljali šele ko ni bilo drugega dela. Do mraka je nam že vsega zmanjkalo. Zdad pa le naj pade dež, bomo že prišli domov, četudi nekoliko premočeni!

Piknik je bil končan prav izvrstno. Udeležba je bila velika in ljudje veselo razpoloženi! Naši delavci in delavke so bili na tej prireditvi prav pridni. Vsakemu so odmerili delo in vsakdo ga je vzorno izvršil. Priznanje vsem!

V nedeljo 4. julija priredi velik piknik Cankarjeva ustanova. Vršil se bo pri društvenem domu na Recher Ave. v Euclidu. Revija, ki jo ustanovi C. U., prične izhajati avgusta t. l. Urejeval jo bo Etbil Kristan. Ta ustanova je bila soglasno odobrena tudi na prošlem zboru JSZ v Chicagu in na zadnji konvenciji SNPJ v Clevelandu.

Iz tega se razvidi, da so se zastopniki zbora JSZ in Prosvetne matice in delegati konvencije SNPJ zavedali, kako velikega pomena je poleg drugih naših ustanov tudi "Cankarjev Glasnik". Zato se nadejamo, da pridete dne 4. julija vsi, ki morete, na piknik C. U. Komur prostor, kjer se bo piknik vršil, ni znan, naj se oglasi za navodila v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. ali pa v Slov. del. domu na Waterloo Rd. v Collinwoodu.

Letos smo razprodali vse izvede "Majskega Glasa", kar smo jih naročili in pisali smo se po nekaj dodatnih iztisov. Jaz sem jih prodal okrog 150, Ameriškega družinskega kolektora pa čez 200 izvodov! Ne dvomno bi v Clevelandu razpečali še več "Majskega Glasa", če se ne bi baš isti čas, ko je izšel, vršile priprave za konvencijo SNPJ. To zborovanje je nam namreč dalo ogromnega dela, pa nam je za druge posle preostajalo jako malo časa.

S potekom in sklepi XI. redne konvencije SNPJ smo bili zelo zadovoljni, zato nam ni bilo žal ne časa ne truda, ki smo ga ji dali v pripravah in temo zborovanja.

Mnogo dela imajo naši sodrugi z zbiranjem podpisov na peticijski socialističnih kandidatih. Vsako stvar pa se izvrši in uredi, ako je volja.

Anton Jankovich.

Socialist se ne spozna po besedah, ampak po delu in v zvestobi do svojega gibanja.

Jugoslovska sekcija za socialno zavarovanje vabi na piknik

Cleveland, O.—Jugoslovska sekcija za zavarovanje brezposelnih priredi v nedeljo 11. julija piknik na vrtu družicev doma na Recher ave. v Nottinghamu. Namen prireditve je pripomoči klubu k gmotnim sredstvom, da bo potem lažje deloval v korist brezposelnih. Torej pridite v nedeljo 11. julija vsi, ki utegnete, na ta piknik, kajti organizacije te vrste vam vaše vlozbe, ki jih date z udeležbo, z delavskimi aktivnostmi stotero povrnejo. Več o tem prihodnjč.— John Krebel.

Stavkovna situacija v Johnstownu

Johnstown, Pa.—Tukajšnje mesto in okoliški kraji so videli že veliko težkih stavkovnih bojev. Mnogi so se končali s porazom za delavce, posebno še zadnja velika stavka jeklarskih delavcev leta 1918. Tu so ogromne tovarne Bethlehem Steel kompanije. Načeljujeta jim Eugene Grace in stari Ch. Schwab. Bethlehem Steel je največja jeklarska korporacija za "steel trustom" (United States Steel Corporation). Drugo, kar je dobro pojasniti: Bethlehem Steel kontrolira duše svojih delavcev v jeklnah, ne pa duše premogarjev v svo-

Fasistične metode se v naporih za strtje stavk vedno drznejše rabi

(Nadaljevanje s 1. strani.) Bethlehem Steel, vigilantom (kompanijskim podrepnim muham) v reakcionarnem Johnstownu in kapitalistom sploh ter popustil v svojem prijateljstvu napram uniji.

Poročevalec čikaške "Tribune" se v svoji depeši iz Warrenu upravičeno norčuje, da so stavko upognili tisti governerji, župani, šerifi in sodniki, ki so bili povečini smatrani za prijatelje unij. Toda ljubili so jih le dokler jih ni bilo. Upamo, da bo to delavskemu nestrankarskemu političnemu odboru dobrih nauk in ne bo več trošil denar unijskih delavcev za take kandidate v politične urade.

Nekateri delavci se čudijo, kako je governerjem, sodnikom itd. postala "pravica do dela" kar naenkrat tako nedotakljiva "svetost", dočim so v času najhujše krize le molčali o nji kot grob.

Gonja s trditvijo, da je CIO komunistično gibanje, se tudi vztrajno nadaljuje. "Delavski" odbori so imeli v dnevnikih šlirom dežele po cele strani oglašev, ki so stali stotisoče dolarjev. "Lojalni" delavci jih niso plačali, pač pa kompanije, ki bodo po stavki dobile vse denar, — potrošen v boju proti uniji, desetkrat vrnjen, ako jim bitka uspe. Ampak to bo zgruba za "lojalne" delavce prav tako kakor za tiste, ki so se ponosno organizirali in šli ponovno v boj za svoje pravice.

jih rovih. Jeklarski delavci so nezadovoljni. Ampak perfektn sistem špijonaže jih drži k tlom. Pa pravijo: "Delati morajš! Če ne ti, pa pride drugi na tvoje mesto. Jaz pa imam ženo in otroke..." Tako je nastalo med njimi gibanje, ki ga je kapitalistično časopisje oglašalo z "Back to the Work Movement". Dobili so tisoče podpisov. Boss ali njegov zastopnik je prišel k stavkarju in ga vprašal: "Čemu stavkaš?" Stavkar je bil v zadregi. "Ali zahtevaš več plače? Ali krajši delavnik?" "Ne!"

Torej kaj je na stvari? Kompanija je pristala v zahteve unije še predno je nastala stavka, ampak edino zaradi tega, da ugonobi unijo, katere se je USTRASILA. Zdad pa pravijo: "Saj smo uvedli osemurnik! Saj plačamo kot zahteva unija! Ampak unija nam še zmerom nagaja. Vse smo ji dali, ampak — bogami — pogodbe s tako neodgovorno in neresno organizacijo, kot je CIO, ne bomo nikdar podpisali!

Tak je položaj, ko to pišem. Očitno je, da se "neodvisne" jeklarske korporacije boje CIO kakor "hudič križar". To za delavce ne bi bilo nevarno. Ampak te korporacije kontrolirajo v svojih mestih župane, šerife in sodnike. Vsi ti ljudje se strnejo skupaj pod označbo "odbor državljanoj", ali "odbor za protekcijske pravice do dela", dalje "zveza za varovanje reda in mira" itd.

Zavedni delavci v Johnstownu vedo, da je diktator te okoličice Eugene Grace. Ampak ne obupujejo. Pravijo, da prej ali slej taki baroni morajo pasti. Nočem biti optimist, zato naj tu poudarim, da stavkarji pri Bethlehem Steel niso bili nič kaj navdušeni za boj, ko so pustili delo. To je razumljivo, ker niso bili še nikoli zmagovalci. S premogarji je drugače. Prvič, oni so težkih bojev in brezposelnosti vajeni, in drugič, ker so imeli več časa za čitati, so se tudi več naučili.

Župan našega mesta se je izkazal veren sluga korporacije Bethlehem Steel. Tudi naš prejšnji župan — "delavski prijatelj" — ga je lomil po svoje. Ampak sedanji zahteva le, da mora biti vsakemu jamčena pravica delati, če dobi delo. To pomeni: Temeljna dolžnost oblasti je protektirati skebe.

Ko je governer Earle nad našim mestom proglasil izjemo stanje, je bilo to stavkarjem jako všeč, ne pa kompaniji in njenim političnim podrepnikom. Venomer so vpili, da mora biti kompaniji pravica do obratovanja tovarn "z lojalnimi delavci" odobrena in da se

mora "lojalne" delavce protektirati, ko gredo na delo in z dela. Župan je zahteval, da to protekcijsko lahko oskrbi — kajti če potrebno, bo zaprisegel za posebne deputije tri tisoč bivših soldatov, članov Ameriške legije.

Governer države Ohio — demokrat — se je takemu pritisku kmalu podal in obljubil protektirati skebe z oboroženo močjo svoje milice. Tudi pennsylvanski governer — istotako demokrat — se je kmalu upognil in po svoje pomagal kompanijam, svoje vollice — jeklarske, premogovniške in druge delavce pa pustil na cedlu.

Navdušenja med stavkarji je bilo tod nič koliko. Danes je žveliko razočaranih, in pravijo, "vsak nas proda". Če bi verjeli socialistom, pa najsiho "militantom" ali "stari grad" — ne bi bilo vzroka za taka presenečenja, kajti delavci bi vedeli, da kapitalistična stranka jim ne more nuditi drugega, kakor drobtine. Poročevalec.

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročin. Namreč agitator, ki pošlje celo leto, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

VII. IZKAZ

Anton Jankovich, Cleveland, O.	48
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	19
Joe Skerl, Helper, Utah	13
Joe Oblak, Chicago, Ill.	11
Mike Jerala, Crafton Branch, Pa.	7
Joseph Koracic, Detroit, Mich.	6
John Zornik, Detroit, Mich.	6
Anton Jeram, Burgettstown, Pa.	5
Jacob Rozic, Milwaukee, Wis.	5
Andrew Vidrich, Parkhill, Pa.	4½
Angela Zaitz, Chicago, Ill.	4
Leonard Alpner, Milwaukee, Wis.	4
Anton Zornih, Herminie, Pa.	4
John Matekovich, Gowanda, N. Y.	4
John Langerholc, Johnstown, Pa.	3
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	3
Joseph Jež, Warren, Ohio	3
Frank Stih, Sheboygan, Wis.	3
Frances Zakovič, North Chicago, Ill.	3
Frank Hribar, Cleveland, O.	2½
Anton Dolinar, Bear River, Colo.	2
A. Ivančić, Indianapolis, Ind.	2
Anton Zidaniček, Sharon, Pa.	2
Jacob Pavčić, Strabane, Pa.	2
John Kosin, Girard, O.	2
John Krebel, Cleveland, O.	2
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2
Frances Mihevc, Salem, O.	2
Bartol Yerant, W. Aliquippa, Pa.	1
Tony Zupančić, Point Marion, Pa.	1
Frank Bizjak, Chicago, Ill.	1
John Vitez, Blaine, O.	1
Joseph Ovca, Springfield, Ill.	½

Skupaj v tem izkazu (4 tedne vključno 26. junija) 175 polletnih naročin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 169.

INTERNACIONALIZEM IN NACIONALIZEM

Prav pogostoma se svobodnemu delavskemu gibanju očita, da je premalo "nacionalno", ter da nima dovolj — "ljubezni do domovine". Ko je bivši predsednik francoske vlade, socialist Leon Blum, v svojem nedavnem govoru pred desetico delavcev v Lyonu energično poudaril voljo vseh Francozov, da branijo svojo deželo pred vsakim tujim osvojevalcem, je desničarski tisk razlagal to izjavo kot zapustitve linije socialističnih idej in za drugo, v katero je stvarnost in odgovornost pred zgodovinsko spravila Bluma.

Z ozirom na to podtakanje je napisal sodrug Pavel Faure, tajnik francoske socialistične stranke, članek, objavljen v glavnem strankinem glasilu, v katerem pravi, — da "nacionalistične" koncepcije niso nikakršna novost med francoskimi socialisti, marveč so te koncepcije že v tradiciji stranke.

"Internacionalizem v malem oddaljuje od domovine, internacionalizem v velikem pa približuje," je rekel nepozabni Jaures. Z drugimi besedami, samo tisti, ki priznava in spojuje pravice tuje domovine, more iskreno ljubiti in braniti tudi svojo domovino.

Manifest francoske delavske stranke, ki je bil objavljen 23. januarja 1893, se končava z besedami: "Zivela internacionala! Zivela Francija!" Jules

Guesde je pisal ob priliki tega manifesta, da oni, ki postane internacionalist, ne prenehajo biti patriot in prav tako tudi ne Francoz samo zaradi tega, ker je Francoz, ne prestane biti to in ne postane Provencalec, Bretanjec ali Burgonec. "Internacionalisti", pravi Jules Guesde, "edini morejo biti patrioti, ker se edini zavedajo predpogojev, ob katerih je zagotovljena bodočnost in veličina domovine."

"Ali je treba dokazov za to?", se vprašuje Pavel Faure. "Kaj mi ne branimo vse narod, ko se upiramo industrijskim in finančnim kartelom? Kaj ga ne branimo, ko nastopamo proti špekulantom vojne industrije, kadar zahtevamo, da se davki pravično odmerjajo, kadar zahtevamo, da bodi ves narod zavarovan proti raznim nezgodam, ki se lahko pripete vsakemu poedincu, ko zahtevamo, da naj hidroelektrične sile v Franciji služijo potrebam in blagostanju vseh Francozov. Končno, ko hočemo, da postavimo Francijo na čelo vseh pacifističnih držav na svetu, da z njimi ustvarimo zvezo nedeljivega mira, neodvisnosti in napredka vseh narodov na svetu, kaj s tem ne kažemo, da ljubimo to Francijo bolj kakor vse druge dežele?"

Kako naj patenterani nacionalisti gledajo tega še ugovarjajo marksistom? — D. P.

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

V šoli je dosegel neverjetne uspehe. Poleg študentovskega življenja, kajti dijaki so bili nezaupni do kolektiva, ker so videli v vsaki organizaciji nekakšno šolsko obveznost. E, če bi jim bili zabranili zborovanja, bi se prav gotovo z navdušenjem zbirali, kajti prepovedan sad je mnogo mikavnejši. Tudi v politiki. In tako se je zgodilo, da so izvolili Stepana za tajnika dijaške zadrage in za člana dijaškega urada v zavodu. Postal je strašno skrben, nenavadno delaven, prav s silo si je napravil vse dožnosti in skrbi za zaupane mu ustanove.

Sklenili so privediti v gledališki dvorani zavoda nekaj literarni večer v korist revnih študentov, povabili so nekatere umetnike k sodelovanju, ter naštudirali tudi nekakšno alegorijo živega časopisa. Stepan je predložil umetniškemu vodstvu tega večera svojo povest "Britev", ki je do sedaj brez haska ležala doma v predalu. Ko so mu privolili, da jo bo čital na večeru, jo je še enkrat prebral in opilil.

Pri čitanju na odru se je le v začetku malce razburil, potem se je umiril in ko je občutil pozornost občinstva je prav gladko bral vse do konca povesti, ne da bi pačil besede. In ploskali so mu prav tako, kakor povabljenemu tenoru iz opere. Da, nekdo mu je vrgel celo rožo na oder, ki pa ga ni dosegla in je žalostno padla na tla. In ni se priklonil, da bi pobral ta prvi lavorjev list iz venca svoje bodoče slave.

Tudi ni imel bogve kakšnega veselja do tega prvega uspeha in ko ga je Boris Zadorožnj, tudi eden sotrudnikov tega živega časopisa močno pohvalil in ga vprašal, če je še kaj drugega napisal, je mračno odgovoril:

— Nimam časa za takšne neumnosti!
— To ni prav! Je dejal Zadorožnj. Ali veste, kaj nas čaka, kadar končamo študij? Pogнали nas bodo v pisarne — in konec razkošja! Tamkaj se obdaš s plesnobo. Povesti pisati je pa lepa stvar! Vsak prost trenutek porabim za čtivo!

Stepan mu je ugovarjal. Povesti... prazna stvar, le za kratak čas. Brez tega se lahko živi. Vnelo se je med njima živahno prekanje o pisateljevanju, ki ga je Boris vneto zagovarjal, Stepan pa omalovaževal.

Toda doma je v teku enega tedna napisal še dve povesti. Student Zadorožnj, ki mu je prvi tako pristržno čestital na začetnem uspehu njegovega literarnega uspeha — bog ve, če ni storil z nekim preišljenim namenom — mu je postal dober prijatelj, h kateremu se je obračal po nasvete in rad je zahajal v njegov dom. Življenje tega veseliga in nadarjenega mladeniča je bilo polno žalitev in težav. Fant pač ni mogel zato, ker je bil njegov oče duhovnik. Čeprav je umrl že pred desetimi leti, vendar je to nečastno očetovstvo ležalo na njem kakor mora. Dvakrat so ga zaradi manjvrednega socialnega pokolenja izključili iz zavoda in dvakrat je ponavljal letnik, kajti njegova osebna prostost ni bila zavidanja vredna. Po petih letih se je prenil do tretjega izpita in je končno le dobil službo nočnega čuvaja v Komhospu in zdelo se mu je, da ni bolj nesrečnega človeka na svetu.

Spomladi bi moral končati zavod v oddelku za sladkorno industrijo. Stepanu je zelo ugajal ta človek in zaupal je v njegovo sodbo. Tako je postal Boris intimni zaupnik njegovih pisateljskih poizkusov in njegov prvi kritik.

— No, poslušaj! je dejal Stepan in spet odvil nekaj popisanih listov.

Boris pa je poslušal in hvalil.

— To sem kar tako mimogrede napisal! je dejal Stepan.

Da, tako je napisal nekako pet povesti, za katere je porabil snov iz časov vstaje. Pisal je lahko in hitro, precej malomarno, toda zanimivo.

— Toda, počemu jih zaklepaš? je spraševal Boris. Pošlji jih v časopis!

— Eh, ti tega ne razumeš!

Tako mu je Stepan pripovedoval, kako je napisal svojo prvo stvar, kako je hotel celo svoje ime na ljubo literaturi prekrstiti in

kako mu je oni slavni kritik pokvaril vse veselje do pisanja.

— Literatura je zelo kočljiva zadeva, je dejal prepričevalno. Talent moraš imeti. Zato je tudi tako malo dobrih pisateljev!

— Potemtakem je to tako kakor s službo? mu je oporekal Boris.

— Tako nekako!
— Bedak!
— Pa naj bom!
Boris se je smejal:

— Menda je bil kralj, nekaj večjega gotovo!

Od tega dne ga je Boris klical za Štefočka. Nekega večera, ko se je Stepan poglobil v vaje s tujimi valutami in je računat koliko zlatih karbonev je treba za indijske rupije, če ti je znano vrednost funt-sterlinga, ko je bil ves zaverovan in daleč proč od vsakdanjosti, je stopil v kuhinjo Maksim ves razburjen.

Njegov glas se je tresel, gube na čelu so se neprestano menjavale in Stepana je zajela slutnja nečesa strašno umazanega, ko ga je zagledal.

— Vi ste prostaški nočni tat! mu je dejal Maksim in je stopil predenj.

— Kaj ste rekli —?

— Nočni tat ste! je mrko ponovil Maksim ter se uprl z rokami ob mizo. Tat ste!

Stepan je vstal, preplašen od tega pretečega glasu.

— Kaj naj to pomeni?

Toda Maksim se je nenadoma zaokrenil, grabežljivo vrgel roko v zrak in udaril Stepana prav v obraz. Od silne togote pa ga ni zadela na lice temveč na usta. Da, na usta! Udarec ni bil silen, toda je žalil in Stepanu je bilo, kakor da mu je nekdo vrgel kepo blata na golo telo. Rdečica ga je zalila, kakor da bi bil ranjen, vzkipele je v njem, prestopil se je, pogнал, da se je prevrnila miza in vrgel Maksima na posteljo.

Bil ga je s pestmi po glavi, po prsih, od divje jeze je postal besno zaslepljen. Potem ga je spustil, se zravnal in pred očmi so mu migotali rdeči kolobarji, da je moral venomer mežikati. Stresel je z glavo, v naglici je vrgel plašč nase, vzel čepico in zbežal ven. Bil je ves divji. Stopal je v mlake, da se je ves pobrizgal, drgetal je od jeze in ponižanja. Ta podlež ga je udaril v obraz! Morda ga bo še na dvoboj pozval? Na sablje? Na pištole? Pogledj, kakšen vitez je zrastel ob svoji mamič!

Z nekakšnim zadovoljstvom se je spominjal, kako je udrihal po sramotilecu, kako ga je davil, s kolenom tlačil na postelj in žal mu je bilo, ker ga je premalo kaznoval. Ubiti bi moral to kačo! Zmleti v prah! Ni gorela zloba v njem le zaradi žalitve, ne, saj mu je porušil mir, vrgel ga je iz stanovanja, pripravil ga je ob hrano in otel mu je ljubico! Čimbolj se je zavedal svoje katastrofe, bolj je raslo v njem sovraštvo, nevdržno sovraštvo, gnjevn, in če bi se kdo zdaj obregnil vanj, bi ga udaril s pestjo.

Ko je tako pridiral na Hreščatyk, je obstal in začel preišljevat, kje bo prenočil nocjošnja noč. Izbire ni imel nobene. Šel je k Borisu v Lvovsko ulico. Hitra hoja ga je utrudila in tudi malce umirila. Telo ga je pričelo sčemeti od naglega gibanja in prav izmučen je bil. Precej časa je moral trkati. Pozno je bilo in četudi je bil Boris v službi, so ga le pustili v njegovo sobo. Ta odsotnost prijateljeva ga je razveselila in do jutra si je nadejal najti pameten vzrok za ta svoj nenaden obisk. Ko je našel kos kruha, ga je pojedel za večerjo, potem pa se je zleknil na posteljo preklinjajoč Maksima, ki mu je uničil življenje.

Zjutraj je šel v inštitut in šele zvečer se je sešel z Borisom, ker je bil spet primoran iti tja prenočit. Bil je ves dan razkrojen, mračen ko črn oblak, tovariši pa je veselo pripovedoval, da je dobil gospodar nenadoma nekaj gostov in da je moral odstopiti svojo posteljo.

(Dalje prihodnjic.)

Kadar naročate knjige, poslušajte se Proletarčeve knjigarne.

Španski otroci v angleškem zavetišču

Angleški delavci so sprejeli v svojo oskrbo iz Španije okrog 5.000 otrok, katerim so vzeli roditelje španski fašisti s pomočjo nemške in italijanske armade. Na gornji sliki je skupina španskih otrok, ki je dobila začasno zavetje v Angliji. Prišli so iz Bilbao predno so ga zavzele fašistične čete.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Johnstown, Pa. — Iz tega bojevnega pozorišča so se zadnje čase zglasili Andrew Vidrih in John Langerhole. Prvi je poslal 4½ naročnine in 50c tiskovnemu fondu, ki jih je prispeval Tone Tauželj iz Krayna, Pa. Vidrih se je nahajal tam ob otvoritvi plesnega paviljona, katerega je postavilo izobraževalno društvo "Vihar". V Prosvetni matici je včlanjeno že mnogo let. John Langerhole je poslal eno naročnino ter 25c tiskovnemu fondu, prispeval John Zupana. V Johnstownskem okrožju ima naš pokret lepo število somišljenikov, in potrebno bi bilo, da naši sodruzi koncentrirajo vse sile, da se te ljudi dobi v klub št. 5, kajti prav nobenega razloga ni, čemu ne bi naš klub imel tam vsaj 50 dobrih članov. Sodruzi, pojdite na delo s tem ciljem v mislih, in v doglednem času boste imeli klub naše zveze, na katerega boste lahko vsi ponosni.

Cleveland, O. — Anton Jančevič je pred nekaj dnevi poslal 26 naročnin in 85c podpore konvencnemu fondu, ki jih je prispeval Leonard Poljšak. Poleg Jančeviča se iz Clevelanda pogostoma oglašajo tudi John Krebel. Prošli teden je poslal dve naročnini. Iz drugega konca Clevelanda, iz "Jutrovega", ali kakor že nazivajo to nasele, se je zglasil Frank Hribar s tremi naročninami. Pravi, da je tovarna Fisher Body omejila obrat radi pomanjkanja materiala vsled jeklarske stavke.

Gowanda, N. Y. — John Matekovich je poslal dve naročnini in naročil izvod knjige "No Pasaran". Johnu smo priporočili, ker je knjižica dobra in ker ima tam veliko poznanih, da jih naroči večje število in razproda med znanci. S tem bi bilo demokratični Španiji veliko pomagano.

Burgettstown, Pa. — Tone Jeram je eden tistih naših sodrugov, ki vedno rad stori kaj v korist našega glasila in pokreta v obče. Zadnji teden je poslal 5 naročnin; ena je nova.

Rock Springs, Wyo. — Malo jih je med nami, ki bi bili tako vztrajni agitatorji kot je John Jereb. Akopraj že v letih, je še vedno navdušen agitator za Proletarca. Prošli teden je poslal tri naročnine in 65c podpore tiskovnemu fondu.

Detroit, Mich. — Tu sicer ni tiste agilitosti kot bi bilo treba, toda vendar se giblje. Za to skrbita naša agitatorja John Zornik in Jože Koršič. Poslala sta vsaki po šest naročnin. Jože pravi, da bi se dalo narediti veliko več, ko bi imel svoj avto, agitirati peš, ali pa s poulično karo, je pa počasno delo. Ker

imajo mnogi naši sodruzi avte, jim priporočam, da naj agitatorjem JSZ in "Proletarca" pomagajo tudi v tem oziru. Ko pride zunanji agitator, sodruzi običajno radi pomagajo. Ravno tako je potrebno pomagati domačim zastopnikom. Apeliramo na vse, ki imajo avte, da naj sodelujejo in prepričani smo, da bo uspeh, pa bodisi za Proletarca, Družinski kolektar ali pa Majske Glas.

Warren, O. — Jože Jež rad poskibi, da so naši naročniki tam redno plačani. Zadnji teden je poslal tri naročnine.

Milwaukee, Wis. — Da milvauske naselbina ne izostane iz te kolone, skrbi Jack Rožič. Zadnji teden je poslal pet naročnin.

Sheboygan, Wis. — Frank Stih je poslal tri naročnine in ob enem pisal po novo pobotno knjižico, ker jih je tam še več s potečno naročnino. Vrh tega ima v načrtu obiskati več novih prospektov.

Blaine, O. — John Vitez je poslal eno naročnino ter naročil eno knjižico "No Pasaran".

Moon Run, Pa. — Da so naši naročniki tu redno plačani, skrbi Michael Jerala. Zadnji teden je poslal 7 naročnin.

Belle Vernon, Pa. — Joseph Indof je ponovil svojo naročnino in poslal 25c tiskovnemu fondu lista.

Aurora, Minn. — Ljudska knjižnica je naročila lepo število knjig iz Proletarčeve knjižarne.

Chicago, Ill. — Da ne bo kdo mislil, da apeliramo le na zunanje agitatorje za agilitne sodelovanje pri agitaciji za list in Zvezo, naj bo omenjeno, da tudi tu delujemo. Od zadnjega poročila so bili aktivni v agitaciji in pridobili listo naročnin: Chas. Pogorelec 19, Joe Oblak 2, Frank Zaitz 2 in Fr. Bizjak 1. — Socialistični pevski zbor "Sava" je zadnje čase izredno pomnožil število pevcev in pevk. Zdjaj se pripravljajo na spevoigr "Spominška plošča", katero vprizori v novembri. V soboto 10. julija bo imela "Sava" moonlight piknik pri rojaku Keglu v Willow Springu in soditi po agilitnosti Savanov s prodajo vstopnic, bo imel obilno udeležbo.

Gonja proti Trockistom

United Press poroča iz Moskve, da so sovjetske oblasti obnovile gonjo proti "Trockistom". Dne 17. maja so se vrgle na unijske vodje v strokovnih organizacijah. Aretiranih je bilo sedem unijskih uradnikov na obtožbo, da so unijski denar rabili "v nepravne" svrhe v Leningradu, Lievu, Kursku in Odesi.

Dopis o štrajku v Johnstownu, Pa.

Menda je najboljšje, da takoj pričnem s poročilom o jeklarski stavki tu v Johnstownu. Na splošno je stavka stavka pa najsiho tu ali tam. Vprašanje je, zakaj se stavka vrši in kaj je njen cilj. Cilj sedanje stavke je pisana pogodba z družbo in pa priznanje unije.

Kot v vsa jeklarska okrožja je poslal CIO tudi v Johnstown organizatorje, da pridobe jeklarske delavce v unijo. Kampanja za organiziranje se je vršila sistematično in brez hrupa. Izmed okrog 13 tisoč delavcev se jih vpisalo v unijo kakih 10 tisoč. Ker je Bethlehem Steel Co. močna, ima tudi svojo železnico. Delavci, vpisani pri tej železnici, so se vpisali v bratovščino železničarjev in le ti so imeli v teku pogajanje za priznanje njih unije in podpis pogodbe. Ker pa bratovščina ni mogla priti z družbo do sporazuma, je dne 9. junija oklicala stavko železničarjev. Prihodnji dan so bili pozvani v stavko jeklarski delavci in par dni pozneje tudi premogarji te družbe, okoli dva tisoč, skupaj vseh delavcev okoli 15 tisoč. Stavki se jih je odzvalo do 90%. Ko je družba videla, da je stavka resna, je hitro pritislila na svoje valpete, katerih vodja je mestni župan Shields, nekdanji gambler in butleger. Oba časopisa, zastopniki trgovcev, "ugledni državljani" in nekaj duhovnikov je bilo pozvanih v akcijo. Ta klika je na to pričela s kampanjo "back to work". Sklicali so shod, na katerega so dobili kot glavnega govornika kongresnika Hofmana iz Michiganana. Posebnost tega človeka je menda blatiti organizirano delavstvo ter dajati nasvete kako razbiti stavko. Takoj po tem shodu se je po mestu pokazalo na stotine oboževanih vigilantov, ki so grozili stavarjem, in posebno še organizatorjem. Skušali so nahajskati tudi legionarje, ali slednji so dobili ukaz od svojih voditeljev, da morajo biti nevtralni. Nekateri legionarji so delavci in kot taki člani CIO. Vodstvo štrajkarjev je nato sklicalo masni shod, na katerega je bilo rečeno, da pride 40 tisoč premogarjev. To je povzročilo med reakcijo velik strah. Šerif je sporočil governerju, da si ne upa vzdržati mira ter vprašal za pomoč. Governer Earle je zahteval, da družba preneha z obratovanjem. Ker je slednja to odklonila, je proglasil izjemno stanje in ustavil obrat v tovarnah. To se je izvršilo dne 19. in 20. junija. Štrajkarji so shod preklicali ter premogarje sporočili, naj ostanejo doma. Napetost v mestu je odjenjala.

Med družbo in unijo je prišlo do sporazuma koliko delavcev je potrebno za oskrbo tovarn in le ti so dobili policijsko dovoljenje, drugi ni smel nihče v tovarne. Dne 24. je pa governer preklical izjemno stanje ter družbi sporočil, da lahko prične z obratom. Ko so premogarji v okolici to zaznali, so sklenili pokazati svojo solidarnost s tem, da se jih je iz bližnje okolice pripeljalo več tisoč na piket linijo. To je bila zopet mrzla voda po hrb-

tih reakcije. Kdaj bo družba resno skušala obnoviti obrat, ko to pišem, še ni rečeno.

Takoj, ko se je pričela stavka je bila prodaja in prevoz o-pojnih pijač prepovedana v okrožju 10 milj. Stavkarji in somišljeniki so bili na piket liniji noč in dan. Skebi so bili v tovarnah noč in dan. Le malokateri izmed skebov je imel toliko poguma, da si je upal domov. Eden teh garjevcev se je skušal zmuzati po ovinkih ali prišel je v roke stavarjem, kateri so ga posadili k sebi v avtomobil, slekli do nagega in ga posadili na ulico pred policijsko postajo, v Adamovem kostumu. Pri reakcionarjih je to povzročilo velik krik o brutalnosti štrajkarjev. Ko je pa mestni policaj štrajkarja ustrelil in garjevcev piketu trebuch prerazal, je bilo to junaški in posnemanja vredni čin! Polozaj se je dosegal tako hitro spreminjal, da kar je bilo danes zanimivo je bilo jutri že brez pomena. Boj bo vsekakor hud. Kaj bo rezultat, ne ve nihče. Moje mnenje je: če bo Republic Steel Co. priznala unijo, jo bo tudi Bethlehem. Radi stavke se ne smejo vršiti niti pikniki, ker se toči na njih o-pojna pijača. Preklicanih je bilo že več.

Federacija društev SNPJ te okolice bo imela svojega dne 15. avgusta na Kraynu.

Zelim da se člani kluba bolje udeležujejo sej. Prihodnja se vrši dne 18. julija ob 2. popoldan v Cenemaughu.

Frank Podboj.

Hitler za mir v Evropi, a samo pod pogojem, da se mu v Španiji ne ovira intervencije proti "boljševizmu"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

teri osumljen, da je v tej nalogi mlacén, slede prosekutiranja in ostre kazni.

Z intervencijo v Španiji sta duče in fuhrer potrošila že stotine milijonov. Prišlo je na dan, kako so prevarali člane družine odstavljenega kralja Alfonza. "Posodite nam," so rekli fašisti, "kajti Madrid bo naš v dveh dneh..."

Zagotovilo je bilo močno, izgledi za zmago dobri — pa so dali — cerkveni bogataši, Vatikán, Mussolini, Hitler, kapitalisti vespovsod, bivši kralj Alfonz in njegova žlahta, kardinali, samostani in sploh vsakdo, ki je bil za strmoglavljenje ljudske volje v Španiji. Pa ni šlo gladko vzlic izbornemu moralnemu in rušilnemu aparatu dveh fašističnih veselil. Zdjaj je marsikateremu prelato, škofu, kardinalu in tudi španskim kapitalistom žal, kajti tudi ako vojno dobe, jim Hitler in Mussolini njihovih milijonov ne bosta povrnila, ker jih rabita v svoje namene. Fašizem je pogon iz gnilobe kapitalizma. Brsti, kjer se ukorenini, toda njegovo drevo nima bodočnosti. Polomijada mu je neizbežna.

Pokažite mi vojno, v kateri bogati niso postali še bogatejši in revni še bolj revni, pa vam bom dokazal, da vojne še nikoli ni bilo. — "A. G."

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 SO. LAWNLAND AVENUE

OGLAŠAJTE

V

PROLETARCU

•• KRITIKUJOČA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ••

Piknik in drugo

Nekaj kritičnih pripomb o poročilih h konvenčnim prireditvam

Cleveland, O. — Piknik socialističnega kluba št. 27 JSZ in "Zarje" 20. junija je sijajno uspel. Čeravno je bilo ozračje gestalno in megljeno in so vremenski preroki oznanjali močo (padalo ni v popoldanskih urah) se je zbralo lepo število na pikniku na Pintarjevi farmi, več kot na piknikih zadnjih par let. Napreden element je bil dobro zastopan. Posebno veliko je bilo mladine, poznane in nepoznane, katero je držal zaposljeno Barbičev orkester. Razpoloženje je bilo živahno in zadovoljstvo se je bralo z obrazov. Sodrugi in sodružice so imeli polne roke dela in postregli kar se je dalo.

Najbolj srečen na tem pikniku je bil s. Frank Kržišnik, kateri je potegnil srečno število za posteljno odejo — dar pevke Rosie Vičić.

Pogrešali smo pa dva naša stalna gosta, katera sta se vedno udeleževala naših piknikov in priredb in ju sedaj ni bilo, namreč s. Joseph Frančeska in Edward Branisla. Obadva sta bila v bolnišnici in sta sedaj na poti okrevanja. Frančeskin je bil operiran na kili, Branisel pa že precej časa boleha na notranji boleznini in mu gre tudi na bolje. Obadva sta vestna in aktivna fanti, dobra moč, zato smo ju težko pogrešali.

Po naših časopisih je polno poročil in razprav o poteku konvencije SNPJ in konvenčnih priredb. Poročila so različna. Vsak opisuje vtise s svojega vidika. Poročano je bilo tudi o pristranosti poročil naše časopisja o kulturnih priredbah za časa konvencije, nanašajoč se največ na banketni program v soboto zvečer. Na to kritiko, ki je bila opravičljiva, omenja Molek v "Prosveti", da bi morali servirati bolj vino, pa bi bili upoštevanji.

Do gotove meje ima Molek seveda prav. Marsikaj bi bilo lahko bolje, kar ni, to se mu lahko prizna. Vendar pa je bila ta njegova refleksija z ozirom na razmere pretirana in krivična.

Prvič, bili so ravno ti peveci,

FASISTI MED SEBOJ

Nedavno je poslal Hitler v Rim na obisk Mussoliniju vrhovnega poveljnika svoje armade Werner von Blomberga. "Duče" in on si stojata v pozdravni pozi drug proti drugemu na desni strani te slike.

Tony Podobnik, Sofie Turkman in Josephine Turk, kateri so peli v duetu in jih je "Prosveta" ignorirala, nagradeni od številne avdijske, veliko od teh glazbeno nadarjenih, z vsesestranskim aplavzom, vsaj tako krepkim, kot so ga prejeli nekateri pevci, kateri so bili beleženi. Aplavzi so navadno merilo priljubljenosti pevcev. Ravno ti peveci so morali na zadnjih dveh koncertih, na zahtevno avdijske, ponoviti še enkrat vse pesmi. Torej, tako zanič tudi niso bili.

Drugič, ti peveci pripadajo skupini, katera deluje za načelno delavsko vzgojo, katero propagira tudi "Prosveta". Kaj ta stran nič ne pomeni? Ali so res samo besede, brez pomena, prazna pena, samo za oči! Ali jim ne gre priznanje že radi njih požrtvovanja in aktivnosti? Ravno ti skupini gre precejšnjih zaslug, da je ostala naselbina vsaj taka kot je. Tudi za časa slovensko-mehčanskih političnih manevrov je stala ta skupina na braniku, čeravno je utrpela pri tem precejšnjih izgub. Bila je gonilni aparat naprednega elementa

v naselbini če bi te skupine ne bilo bi bilo pozorišče sedaj prav gotovo drugačno. To se mi je zdelo potrebno omeniti v obrambo teh ljudi, ker se jim dela krivica, kateri so samo žrtvovali in nič zahtevali in od katerih lahko pričakujemo še veliko.

V Clevelandu imamo ljudi, ki mrzijo "Zarjo", ker jih ta spominja na njih nepremišljene dejanja v preteklosti, za to je beseda proti nji vedno prej, kot beseda zanje. Imamo pa tudi dnevnik, ki svoje blago nikdar ne podcenjuje ter vedno raje udarja na veliki plat zvona. "Proletarcev" poročevalce je moral prislusniti na eno tako plat zvona, ko je poročal, da je v radio programu pela ali obvladala samo ena pevka skupina, popolnoma je pa prezrl ostale štiri zборе, in od teh "Slovana", kateri je polnoštevilno sodeloval in je sedaj najboljši zbor v naselbini.

Kar se tiče mladine, popolnoma soglašam z Molekom. Če sam discipliniran nastop, enaki kostumi in slovenska izgovorjava privede avdijsko nase. Le kar je želeli in na kar bi morali delovati naši sodrugi ter simpatičarji, kateri imajo svoje otroke tam, da bi opustili nabožne igre in vzpizirjali igre prosvetnega značaja. Tega se dosedaj ni dosti upoštevalo. To bi zadovoljilo obe strani. — Leo. Poljšak.

Iz urada kluba brezposelnih št. 61 IWA

Chicago, Ill. — Seja slovenskega kluba brezposelnih, kateri pripada k Illinois Workers Alliance, bo v četrtek 1. julija ob 8. zvečer v dvorani SNPJ. Na dnevnem redu bodo važne točke, katere moramo rešiti. Dalje bo tajnik poročal o podpori za nezaposlene, in o projekih WPA. Na tej seji boste čuli tudi poročilo delegata John Alčiča, ki je zastopal naš klub na narodni konvenciji American Workers Alliance. Vršila se je v Milwaukeeju. Člani in članice, udeležite se te seje polnoštevilno. — Po končanem dnevnem redu bo prosta zabava za vse, ki pridete.

J. Oblack.

Piknik SSPZ v Gowandi

Gowanda, N. Y. — V prijazni dolinici na Mentley's Grove priredi društvo št. 211 SSPZ v nedeljo 4. julija piknik, ki bo ostal v spominu vsem, ki se ga udeležite. Plesalce bo igrala godba pod vodstvom rojaka Samsona, pripravljajni odbor pa se trudi, da boste postreženi kakor se na taki prireditvi spodobi. Torej pridite od blizu in daleč. — John Matekovič.

Proletarec je list, ki je vreden da ga čitate.

KOMENTARJI

"Amerikanski Slovencec" si lasti monopol oglašanja "katoliških" idej. Hoče, da se ga smatra za edini slovenski "bona fide" katoliški dnevnik. "Ameriška Domovina" in kopa posvetnih slovenskih prečastitih gospodov. Boj je torej med redovniki in posvetnimi duhovniki — za župnije, in med "Ameriškim Slovencec" ter "Ameriško Domovino" za naročnike med katoliškimi Slovenci. Na takozvanih katoliških shodih so agitirali zgolj za frančiškansko glasilo "A. S." Složni so le glede Španije in v sovraštvu do socialistov med Slovenci in do vseh drugih pametnih ljudi po svetu.

Nekateri ljudje namenoma vsako stvar napačno razumejo, zato da imajo toliko več takozvane prilike za pričkanje. Mem temi so posebno taki, ki pogledajo v delavski pokret skozi malo okene in se takoj smatrajo za veščake. Kakor apostoli, ki jih je razsvetlil Sveti duh v podobi gorečih jezikov, začno nemudoma pisati in govoriti preko ramen "navadnih proletarcev". Namisljeni apostolovi je bilo že mnogo. Pojavili so se kakor zvezde repatice in ugansine.

Slovenski katoličani so letos obogateli za kopo novomašnikov, katerim bo treba dati zadosti za maše, drugače se jim "pastirski" poklic ne bo izplačal.

Koncilman John Novak v Clevelandu je vreden ponovne izvolitve. Tako trdi ga. P. Kodrič. Ko je postavila posodo za odpadke na trotoar, je prišel mimo voz, v katerega so odpadke zvrnil, toda leni delavec je posodo postavil na cesto namesto na hodnik. Kmalu je pridrel od nekod avto in jo povozil, da ni bila več za rabo. Mrs. Kodrič nato hajd h koncilmanu Novaku. Dobri mestni mož jo je tolažil in uspešno mu je šele, ko je poskrbel, da je dobila novo posodo za spravljanje odpadkov, ob enem pa jo je dotični delavec prišel prositi oprostjenja. Pa recite, da naši mestni ljudje ne skrbe za volilce!

Za clevelandskega župana je samo med demokrati že kakih petdeset aspirantov. Skoro kakor na neki konferenci skupine delegatov SNPJ tekmo zadnje njene konvencije v Clevelandu, kjer so bili skoro vsi navzoči pripravljani kandidirati v glavni odbor. — J. P.

Zamer je v Clevelandu po konvenciji jako veliko. Nekateri so hudi radi zabavljanja nad kokiši, nekdo vsled neizvolitve, in marsikdo vsled enega ali drugega vzroka. Tako so se pojavili tudi čitki, koliko blagoslovljene vode so komu zlili na glavo. To ni pametno in niti ni važno prerakanje. Važno je, kaj smo danes, ne pa kakšni smo bili ko so nas krstili ali poročili. — J. P.

Louis Pirc je odpotoval za spremembo na zapad. Svojo turo tudi opisuje, ampak če bi stvar priobčil v koloni "Če verjamete ali pa ne", bi bil na pravem kraju. Ako pa se s tem kar piše zabava, mu veselja ne zavidam, in naj priobči kjer hoče. Rečem le, da on ni Jules Verne. — J. K.

"Petinšestdeset let stari židovski ministrski predsednik Francije, prvi socialist, ki je dosegel ta urad, je bil zvrnjen v senatni zbornici" in je kajpada moral odstopiti. Tako je poročala "Ameriška Domovina" na prvi strani s poudarjenim tiskom. Nesreča je —

koliko bo popis koristil stranki, dvomim, da ve celo tisti, ki se je na vse to domislil. Ko človek vse to premišluje, se vpraša: Kaj pa je za tem? Ali se odgovornim ljudem zdi, da je to dobra poteza? Ali pa, da se bo pokret s tem še bolj demoraliziral in razdrapalo? Čemu nalagati tajnikom še več brezpotrebne dela? Kje naj dobi mesec za mesecem potreben čas, da bi jih obiskaval in zbiral podatke ter tirjal članarino, ker jih je veliko, da si rajše prihranijo par centov za

hladno pivo. Predlagatelj se gotovo ni imel dosti opravka z organiziranjem, kajti drugače ne bi bil prišel na dan s takim predlogom.

Seveda bomo spet čuli, da je potrebna disciplina. O, ta je potrebna! Ampak vprašanje je, kdo jo vsvarja, kdo ukazuje in vodi? Avstrijski soldati so imeli izbornu disciplino, zato so pa tudi ob prvi priliki pometali puške v koruzo in bežali iz discipline v protest. Z disciplino, če je prisiljena in ukazovalna, bo našemu političnemu gibanju škodovano. Kar v resnici potrebujemo, so dobri ORGANIZATORJI in pa člani, ki se razumejo na "business", to je, take člani, ki bodo znali pridobiti potrebna gmotna sredstva za financiranje agitacije za širjenje socialističnih idej.

Govoril sem s sodrugom J. Krebljem, in priznala oba, da je tu pod okriljem ukrajne organizacije težko prirediti uspešen piknik, veselico ali kar že v korist njene blaginje, ker ne preskrbi večšega vodstva, ne spretnih natakarjev, prodajalcev pivskih listkov itd. Dobrička v takih okolščinah ne more biti. Ko človek včasih svetuje, kako bi bilo boljše, mu pa odvrnejo z besedno kritiko. Mnogo, mnogo bi se lahko doseglo, če bi imeli več članov, kateri so sposobni ne samo filozofirati, ampak tudi praktično delati.

Beseda je tudi o asesmentu. Članarina, ki jo plačujemo pri JSZ, je primeroma dovolj visoka. Marsikdo, ki hoče ostati zvest član, jo plačuje že leta in leta, in med temi niso redki taki, katerim je to gmotna žrtev. Kaj, če bi zvišanje članarine v resnici pomenilo znižanje dohodkov? Namen zvišanja bo potem postavljen na glavo.

Ako smo mi s "Proletarcem", "Am. družinskim koledarjem", "Majskim Glasom", na polju politične vzgoje, dramatike in prosvetnega dela vobče dosegli precejšen uspeh, ne vem, čemu bi ga ne tudi angleški klubi? Naši klubi so že zdaj preobloženi z različni nalaganji, zato bi bilo boljše, če jim ne bi še oni nalagali takih del, katera v resnici spadajo njim. V Ohio nas sicer ni veliko Slovencev v S. P., a vzlic temu smo ji hrbenitca.

Le pomislite: delali ste kolikor ste mogli, prispevali in ko ste v naporih več ali manj uspeli, se vas pa kritizira, da niste storili dovolj, ali pa da je bilo to ali ono, kar ste izvršili, napačno. In taki neosnovani očitki se resnično dogajajo.

Frank Barbič.

Registracija članov S. P. in druge zadeve

Cleveland, O. — Tajnik slovenske sekcije želi vedeti, kakšna so mnenja članov o sedanjem trenju na delavskem političnem in industrialnem polju, in kaj mislijo o raznih novih naredbah v soc. stranki. Izmed teh sta zdaj v ospredju posebno dve, namreč registracija članov in zvišanje članarine, kakor je bilo sklenjeno na prošli seji narodne eksekutive v Philadelphiji.

Ne vem sicer za gotovo, mislim pa, da omenjena dva odloka koncem konca ne bosta vplivala dobro. Popis se mi zdi nekam podoben prošnjam za delo pri Illuminating kompaniji, dasi je na slednjih med drugimi tudi vprašanje, h kateri veri spadaš. Lahko bi človeka tudi vprašali, kdaj imaš čas spat.

Koliko bo popis koristil stranki, dvomim, da ve celo tisti, ki se je na vse to domislil. Ko človek vse to premišluje, se vpraša: Kaj pa je za tem? Ali se odgovornim ljudem zdi, da je to dobra poteza? Ali pa, da se bo pokret s tem še bolj demoraliziral in razdrapalo? Čemu nalagati tajnikom še več brezpotrebne dela? Kje naj dobi mesec za mesecem potreben čas, da bi jih obiskaval in zbiral podatke ter tirjal članarino, ker jih je veliko, da si rajše prihranijo par centov za

Dne 4. julija v Euclid

Cleveland, O. — Slavnostne prireditve v korist Cankarjeve ustanove so se vršile najprvo v Collinwoodu, — potem na St. Clairju v SND, v nedeljo 4. julija pa se bo vršil nji v korist piknik na vrtu Društvenega doma na Recher Ave. v Euclidu. Na poset ste vabljeni vsi.

Ideja za revijo gre v klasje. Začetkom prihodnjega meseca pride sem iz Grand Havena, Mich., urednik nove revije Edwin Kristan, da prične s svojim delom. Odzval se je vabitu za govor na našem pikniku, kar nas izrečno veseli. Ob tej priliki bodo udeleženci piknika imeli posebno priliko slišati moža, ki je poznal pisatelja Cankarja kot malo kdo in sta si bila vreskozi sodruga in iskrena osebna prijatelja.

Ker se piknik vrši na praznik ameriške neodvisnosti, imajo lepo priliko tudi rojaki iz sosednih naselbin priti radi tridnevnega praznika v Cleveland na to prireditve. Pokažimo, da homo Cankarjevo ustanovo zgradili v močno organizacijo, ki bo svojo kulturno nalogo med ameriški Slovenci uspešno vršila.

Louis Kaferle.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih kulturnih društev:

JULIJ

CHICAGO, ILL. — Moonlight piknik pevskega zbora "Sava" v soboto večer 10. julija pri Kegju v Willow Springsu.

CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične stranke v nedeljo 11. julija v Alpine Grovu, Franklin Park, Ill. 2337 N. Mannheim Rd.

MOON RUN, PA. — Piknik kluba št. 175 v nedeljo 11. julija na Portmans Grove.

SYGAM, PA. — Skupni piknik kluba št. 13 JSZ in ženskega oddelka društva "Bratstvo" SNPJ v nedeljo 18. julija v parku Presto.

AVGUST

MOON RUN, Pa. — Piknik v prid Konference JSZ in P. M. v nedeljo 1. avgusta.

OKTOBER

CHICAGO, ILL. — Dramska prireditve kluba št. 1 JSZ v nedeljo 17. oktobra.

NOVEMBER

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 28. novembra spevoigra soc. pevskega zbora "Sava" v dvorani E.S.P.S.

KRITIKE, ZAMERE IN RAZOČARANJA

JSZ ima velike naloge. Vršila jih bo, kakor jih je v prošlosti, neglede kolikšne bodo težave in ovire. Tudi v prošlosti jih je nešteto imela.

Pri težkem, odgovornem in agitacijskem delu se marsikdo utruji. Pa se vzlic svoji prejšnji vztrajnosti in požrtvovalnosti razočaran umakne in krivdo za umik vrže na druge. V marsikakem posameznem slučaju so res krivi drugi — na primer razne okoliščine, zoper katere je prizadeti brez moči. Ampak v splošnem bi bilo boljše, če bi se vsi drugi najprvo vprašali, če razvoj pravilno pojmujejo, in če so res delovali toliko smotreno kot smatrajo da so.

Dogaja se, da si celo napredni ljudje ustvarjajo bogove. Bogovi so nesposobni razumevati pomen besede "sodelovanje". In ko se isti ljudje razočarajo nad bogovi, se britko pritožujejo nad onimi, ki so jih učili, da bogov ni in zato naj nikar ne verujejo vanje, ampak le v svojo združeno silo.

Dogodki v teh kritičnih dneh nam pričajo, da se celo naš pokret, z vsemi dolgoletnimi skušnjami, ne more osredotočiti na jasno pot. Na eni strani vidimo, kako drzovito raste fašistični element, na drugi pa, kako se v naprednih demokratičnih krogih obkladajo z očitki, kateri ne morejo povzročiti drugega kakor napetost in pa oviro resnemu konstruktivnemu delu.

Zelo zgrešeno je iskati napake vedno le samo pri drugih. Prav tako in še bolj pa je napačno grajati za vse hibe le tiste, ki delajo in skrbe, da to, kar imamo, ostane naše in da si zgradimo še več. Kajti le to bo naše in vseh in edino tako pionirsko delo gradi cesto v pošteno gospodarsko uredbo in s tem v resnično civilizacijo.

DR. F. PAULICH

ZOBOZDRAVNIK

Ordinira vsak dan razen srede od 9. jutraj do 9. zvečer.

V nedeljo po dogovoru.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI

ODPORNIM JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stano za celo leto \$6.00,

pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

ANGELO CERKVENIK: "DVOJNIK" ZGODBA VOJNEGA UJETNIKA

Nadaljevanje.) Tam zgoraj je plen. Če bi se bilo že včeraj vse to končalo! Včeraj, da! Skoraj sline so se mu cedile. Čutil ga je v bližini. Samo roke bi bil moral stegnati.

— Ali je res detektiv pes? Hudič, vendar! Ali ne bo pregnal teh neznosnih misli? Tam je koča, tam je tisto zlo, tisti ubežnik! Prijeti ga mora! Konec teh bedastih vprašanj! Ali ni zalajal pes?

Obstal je ter prisluhnil. Nič, mir. Pred seboj je uzri lovsko kočjo. Samo še kakšnih dvesto, največ tristo korakov je bil oddaljen od nje. Pod nogami mu je počila suha veja. In vendar: pes reče! Samo kje?

Zopet je obstal. Vse tiho, vse mrtvo. Berenini je poskočil. Nekdo ga je s hrapavo roko oplazil po obrazu. Srce mu je kar obstalo. Se enkrat!

— Saj to si ti, Uru! Bil je res Uru, ki ga je s svojo hrapavo tace "pobožal" po obrazu.

Berenini je takoj vedel, da je tujec v bližini. Ko je bil pred dvema dnevoma prišel Novak, se je Uru povsem drugače obnašal. Skakal je, cvilil, mahal z repom, lajal, danes pa je prišel tako tiho, skoraj neslišno do postelje ter mu prav na rahlo položil šapo na obraz. Berenini je pobožal psa po glavi in mu dal kos klobase, ki je ležala na mizici poleg postelje.

— Priden si, Uru moj! Pes je klobaso, kakor bi trenil, pogoltnil. Nato je urno skočil k vratom ter naslonil glavo k spodnjemu robu vrat. Berenini je prižgal luč.

— Nekdo je zunaj. Kdo bi mogel biti? Odprl je vrata, psu pa je velel: — Ob nogi za menoj, Uru! Uru se je ustavil za njim.

Berenini se je priplazil skozi grmovje do jase, ki se je razprostirala pred kočjo. Pred kočjo je nekdo stal. Prisuškoval je ob vratih in ob oknih. Čez nekaj časa je vzel iz žepa ključ, odklenil vrata ter vstopil.

— Tujec? Vsekakor nekdo, ki ima pooblastilo. Orožnik? V civilu? Da, nedvomno! Zaradi dezertertev!

— Nazaj! Je šepnil psu. Vondriček se je čudil. Koča prazna. Ogledal si je drvarnice, Drva. Nasekana včeraj, mogoče predvčerajšnjim. Nekdo mora biti tu. Nedvomno je! A nihče ni tako nespameten, da bi stanoval v koči! V bližini mora biti, a kje? Mrzlično je delal. Skušal je kar zemlji uropati skrivnost. Pozabil je, da v njej je živel samo divji gon. Oči so mu švigale na vse strani.

Sel je po stezi navzdol. Steza se je v gozdu izgubila. Potrpljenje! si je mislil. Legel je na trebuh, gledal proti koči ter premišljeval. Na cilju je. Ve, da mora biti ubežnik nekje v bližini.

— Ali ga ni mogoče kdo posvariti? Stoj! Nekaj mu je zasmrdelo. Nekaj je pogazil. Res, pod grmom, tik ob njegovi desni nogi je bilo... Trije, štirje, pet črnočrni papir v roke... "Arbeiterzeitung". Datum: 23. maja. O, deček je tukaj, tukaj! Časopis, star komaj pet dni! Glej, glej, kako redno prejema možakar pošto! O, gospod Novak, bili ste zelo neprevidni! Kako ste mogli vso zalogo živeža kupiti spodaj v vasei? Pa ta Francoschini! Kako zelo neprevidni! Da, da, tudi tisti lepi del telesa, ki pri pohujšanih tako rad vzbuja pohujšanje — tudi tisti del ima svoje muhe! Higiena je res že marsikdaj koristila — policiji!

V bližini je. Nič več ne sme cincati. Delati mora! Preiskati mora vsa-

ko drevo, pregledati sleherno vdolbino. Vedel je, da se ubežnik skriva, če se sploh kje skriva, na periferiji jase. Začelo se je dolgotrajno iskanje. Do poldne ni še nič našel. Sele ob petih popoldne je prišel do podzemnice, ki pa je ni opazil. Pred seboj je zagledal velik kup zemlje.

— Ta hribček ni naraven. Še nikdar ni na vrhu hriba zrasel — dvojček... Dvojček hriba. Pa tako lep, brez vsakršnega kamna. Tako lepo poraščen z zeleno, redko travo. Strela! Kje je vhod? Nikjer! Pod tem hribčkom ni nič. Samo zemlja, ki so jo od drugod prinesli sem!

— Takšen noroc! V treh tednih ni nikakor mogla zrasti ta trava! Počil se je po čelu. — Je že res, si je ugovarjal, saj ni potreben, saj ni potreben, da bi bil ta kup prav Berenini nanesel!

Pred grmičevjem se je ustavil. — Saj tu je nekakšen vhod! se je zarezal. Seveda, vhod! Zasmejal se je: — Človek mora biti res pes! Uru je postal silno nemiren. — Tiho, Uru! V kot!

Pes je moral leči v levi kot ob vhodu. — Mirno leži! Da se mi ne ganeš! Čakaj! Upihnil je svetiljko in sedel vis-à-vis vhoda ob nasprotni steni. V desnici je držal samokres, ki ga je naperil proti vhodu. Slišal je stopinje. — Ne bi ga rad ubil; če pa ne bo šlo drugače. Vedel je, s kom ima opravka. Vondriček je; nihče drugi ne more biti. V civilni obleki je sicer malo drugačen, a prihujšana hoja in izredno široki tilnik ga izdajata. Vondriček je. Vrata so se naglo odprla. V odprtini je obstal človek s samokresom v roki.

Stoj! Streljal bom! je zavpil Berenini. — O, prijateljček dragi, pa sem te vendarle našel! — Roke kvišku!

Vondriček je dobro vedel, da bi bil naskok v temo problematičen. Imel je sicer v levi roki žepno električno svetiljko, a ta mu je nagajala. — Naj bo, pa kvišku! Pa nikar ne misli, da ti bo kaj pomagalo! Ves hrib je obkoljen od orožnikov in vojakov. Če bi bil šel na severni pol, bi te bil našel!

Vondriček je na vse mogoče načine obračal v roki svetiljko, dokler se ni vsa izba po bliskovito razsvetlila. Preden se je Berenini dobro zavedel — nenadna svetloba ga je kar oslepela — je Vondriček stal že ob njem. Udaril ga je silovito s samokresom po glavi, Berenini se je zgrudil.

V tistem hipu pa je nekaj nepopisno groznega naskočilo Vondrička od zadaj. Komaj, komaj je utegnil še pomisliti na tisto poslednjo misel: P e s !

Toda samo pomisliti, zakaj podivjana žival mu je že v naslednjem hipu zasadila svoje ostre in strašne čekane v tilnik. *

Okrog devetih zvečer je zaslislal Novak na svojem dvorišču lajanje. — Ali ne laja Uru? je ves v skrbeh vprašal svojo ženo. — Skoro bi rekla, da je Uru.

Odprl je vrata in Uru je skočil predenj. Civilil je tako pretresljivo, da je Novaka kar mrzel pot obli. Pes mu je hotel nekaj povedati, a kaj? — Bereninija so ujeli! je zasepetal. Moram se takoj odpraviti!

Osedlal je konja ter zdriral, kolikor ga je žival mogla nositi po Martinovem klanču navzgor. Pes je tekel ob njem ter ves čas žalostno cvilil. — Potrpi, Uru, saj bova kmalu na Babji gori!

Novak je ubiral pot pred seboj, kakor da mu je bilo dvajset let. Nihče bi mu ne bil prisodil šestih križev. Preden se je začelo svitati, je bil že v bližini kočje.

Z vzhoda je pihljal hladen veter. Veter je Novaku, ki mu je bilo neznansko vroče, prav dobro del. Na robu jase je obstal. Pred njim je stala koča. Mir in pokoj vsenaokrog. Na vrhu starodavnega hrasta je čepel kos ter vabil samice. Njegov spev se je združil z živžogom vetra, kakor se družijo barva vrtnice z omamnim vonjem. Vselej, kadar je veter pripognil visoke vrhove jelk ter je zašumelo, je črni pevec zapel. Skozi veje je včasih pogledal mesec, ki se je umikal krvavoderči sončni svetlobi; bil je prav na rahlo obrobjen s tanko rdečo črto.

Pes ni mogel več zdržati. Zdriral je kar naprej in preden je Novak prišel do kočje, je že pritekel nazaj, lajal, skakal, se zvijal, cvilil, mahal z repom.

Novak je vedel, da se je moralo nekaj spremeniti, da je Berenini nekje v bližini, da je živ. Le zakaj mu ne pride nasproti?

V podzemnici je ležal na postelji ter hropel. Na tleh poleg postelje pa je v mlaki krvi ležal nek mladiček.

— Gospod profesor! — Vode! (Konec prihodnjic.)

Bližanje "Savinega" in socialističnega piknika

Chicago, Ill. — Pred nami čikažani in okoličani sta dve delavski prireditvi, ki zaslužita podporo vsega razredno zavodnega delavstva. To sta večerni izlet ali "moonlight" piknik soc. pevskega zbora "Savine", ki bo v soboto 10. julija, in piknik okrajne socialistične stranke, ki bo naslednji dan.

Kakor je bilo že poročano, se bo Savin večerni izlet vršil na Keglovem vrtu v Willow Springsu, strankin piknik pa v Alpine Grovu, v predmestju, Franklin parku na 3337 Manheim Rd. Keglov vrt je znan vsem čikaškim rojakom. Prijazen je tudi Alpine Grove, katera vodi star italijanski socialist (ime sem pozabil). Zadržite nam je pravil o svojih in očetovih socialističnih aktivnostih v Italiji. V socialistično gibanje ga je uvedel njegov oče, ki je bil po poklicu malomestni odvetnik, po duhu pa pravi puntar. V Ameriko je prišel kot prepričan socialist in bil dolgo let aktiven v italijanski socialistični federaciji. Socialistično gibanje ma v njem še vedno dobrega zaveznika.

Ko smo ga vprašali za ceno vrta, kjer je kosato drevje, prostoren plesni paviljon, bara in dvoje kegljišč za balinanje, je nam povedal ceno in dostavil: "Toda stranki ga bom dal ceneje; mi bomo naredili bolj podomače."

Savin "moonlight" piknik je letna institucija klubovega pevskega zbora. Prirejen je deloma za zabavo in razvedrilo in

Prizor s stavke delavcev, organiziranih v unijah CIO v Ohio.

deloma, da se napravi nekaj financ za vzdrževanje zbora. Somišljenike vabimo na oba piknika, ki sta sicer oba skupaj, kar ima tudi svojo prednost. — Anton Garden.

Cetrti julij, praznik Cankarjeve ustanove

Cleveland, O. — Predno prične izhajati napredna delavska revija Cankarjev glasnik, smo sklenili, da manifestiramo že enkrat, da stojimo solidarno za Cankarjevo ustanovo in njeni cilji. Ta manifestacija se bo vršila to pot v "Beli Ljubljani", to je v Euclidu, kjer živi mnogo naših naprednih rojakov, ki so se takoj spočetka živo zanimali za Cankarjevo ustanovo, posebno pa še Hlisa kralja Davida.

O prireditvi ne bom podrobneje pisal; razumljivo, da bomo vsem postregli, toda jed, pijača nazadnje ni tako važnega pomena, pomen pa ima, da bo to piknik kulturne ustanove, katera je zrastle iz volje naroda in ne kakšnega posameznika.

Na pikniku bo govoril g. Etbin Kristan, to je tisti Kristan, ki je vse svoje življenje posve-

til delavcem in za katere je še vedno pripravljen delati. Na dan četrtega julija ljudje radi potujejo, zato vabimo vse napredne delavce iz Girarda, Loraina, Akrona, Barbertona, Youngstowna, Geneve in drugih bližnjih krajev, da nas na ta dan obiščejo, na Clevelandcane pa opeliramo, da ostanejo v svojem mestu in pridejo na naš piknik na prostore Društvenega doma (Recher Ave.) v Euclidu.

Za ves bo igral orkester popularnega godbenika Franka Jankoviča. Plesali bomo lahko pozno v noč, kajti drugi dan bo praznik in se bomo lahko dobro naspali.

Na svidenje v nedeljo 4. julija!

Milan Medvešek, tajnik.

Naši pikniki v Pa.

Klub št. 175 JSZ, Moon Run, priredi v nedeljo 11. julija piknik v Portman's Grove. Vsi ste vabljeni.

V Syganu, Pa., prirediti skupni piknik klub št. 13 JSZ in ženski osek društva "Bratstvo" SNPJ v nedeljo 18. julija.

V Moon Runu bo piknik v prid Konference klubov JSZ in društve Prosvetne matice v nedeljo 1. avgusta.

Tu navajamo le datume, s prošnjo na vso našo javnost v zapadni Pennsylvaniji, da jih bi upoštevala in tako omogočila uspeh. Kajti kakor smo mi pripravljene sodelovati z raznimi društvi, pričakujemo tudi od njih enake naklonjenosti.

Soc. stranka čikaškega okraja vas vabi na piknik

Chicago, Ill. — Socialistična stranka čikaškega okraja je naročila letos za svoj redni piknik Alpine Grove pri Franklin Parku v Chicagu. Ta prostor je na 3337 No. Manheim Rd. Piknik se bo vršil v nedeljo 11. julija. Govornikemu sporedu bo

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

ZA MESEC NOVEMBER 1936

Table with columns: Država in mesto, Redne, Društve, Izjeme, Mladinske, Prejemki, Gl. stana stranke, Drž. in okr. organ., Konv. fond JSZ. Rows include Illinois, Kansas, Michigan, Ohio, Pennsylvania, Indiana, Wisconsin, and a total sum.

ZA MESEC DECEMBER 1936

Table with columns: Država in mesto, Redne, Društve, Izjeme, Mladinske, Prejemki, Gl. stana stranke, Drž. in okr. organ., Konv. fond JSZ. Rows include Illinois, Kansas, Michigan, Ohio, Pennsylvania, Indiana, Wisconsin, and a total sum.

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski koledar brošure in knjige, naj piše upravnistvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu priobčene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsakega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletarac.

Ako je ime kakega zastopnika v sledečem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa homo imenik radevolje popravili.

- CALIFORNIA: Fontana: Anton Blasič, Oakland: Anton Tomšič, Los Angeles: Frank Novak, San Francisco: A. Leksan. COLORADO: Crested Butte: Ant. Slobodnik, Pueblo: Fr. Boltzgar, Walsenburg in okolica: Frank L. Tomšič. ILLINOIS: Chicago: Frank Zaitz, Charles Pogorelec, Anton Andres, Justin Zajc in Frank Bizjak, La Salle: Frank Martinjak in Frank Karun, Oglesby: Anton Udovih, Springfield: Joseph Ovca in John Gorsick, Virden: Fr. Hiesich, Waukegan in North Chicago: Frances Zakovšek. INDIANA: Clinton: Ignac Spendal, Indianapolis: Anton Ivančič. KANSAS: Arma: Anton Šular, West Mineral: John Marolt. MICHIGAN: Detroit: John Zornik in Joseph Koršich. MINNESOTA: Buhl: Max Martz, Chisholm: Frank Klun, Duluth: John Kobl, Ely: John Teran. MONTANA: Butte: Frank Jenker, East Helena: Joseph Mihelich, Klein: Peter Yellar in John Janc, Red Lodge: K. Erznovnik. NEW JERSEY: Elizabeth: Andrew Sprogar. NEW YORK: Gowanda: John Matekovich, Little Falls: Fr. Petaus. OHIO: Akron in Kenmore: Leo Bregar, Bridgeport: Joseph Snoy, Barberton: Janh Jankovich in Mike Kopač, Cleveland: John Krebelj, Anton Jankovich, Girard: John Kosin in John Taneek, Glencoe: Albina Kavanja, Lisbon: J. Bergant. NEW MEXICO: Sugarite: Anton Orožen. PINEY FORK: Nace Zlemberger, Newburgh: Jos. Lever, Niles: John Plahtar, Warren: Joe Jez. OREGON: Oregon City: Frank Strvasnik. PENNSYLVANIA: Aliquippa: Geo. Smrekar, Bartol Yarrant, Central City: Vincent Maljevac, Crafton: Jacob Tomec, Canonsburg-Strabane: Marko Tekave, John Terčelj in Jacob Pavčič, Cuddy: John Jenko, Export: Jos. Britz, Forest City: Frank Rataič, Greensboro: Tony Zupančič, Herminie: Anton Zornik, Imperial: Frank Augustin, Johnstown in okolica: Andrew Vidrih, John Langerholc, Ilija Bubalo, Latrobe: John in Mary Fradel, Lawrence: Louis Britz, Library: Nick Triller, Lloydell: Frank Sustarsich, Luzerne: John Matičič, Park Hill-Conemaugh: Frank Podboy, Renton: Anton Bogataj, Sharon: Joseph Cvelbar, Tire Hill: Jacob Strell, West Newton: Jos. Zorko, Yukon: Rudolf Fradel. UTAH: Helper in okolica: Joseph Skerl. WASHINGTON: Enumelaw: Ciril Ermenc, Renton: Frank Repenšek, Seattle: Lucas Debeljak. WEST VIRGINIA: Star City: Lawrence Selina, Thomas: Lenhart Werdinek. WISCONSIN: Milwaukee: Jakob Rozic, Leonard Alper, Sheboygan: Fr. Stih, West Allis: Vincenc Pugelj, Willard: Mike Krultz. WYOMING: Diamondville in okolica: Anton Tratnik, Kemmerer in Frontier: John H. Krzinsk, Rock Springs: John Jereh.

BARETINCIC & SON Tel. 1475 POGREBNI ZAVOD 424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

COOPERATE

Every member of our Federation should feel that Proletarec is his paper and should make it his duty to share the responsibility of building up our sub-list and contributing reports and news articles. Everyone of our branches should have one comrade designated to handle the publicity of the branch. A monthly report of the activities of our branches—meetings and what takes place at them, social affairs sponsored by the branch, and all other activities including the struggle of labor in the industries located in the particular territories where our branches exist, would be welcome and would make our English Page more interesting. Many of our members are in the thick of the struggle, leading the fight for better wages and working conditions in the steel and auto strikes and in a number of smaller industries. They are out there on the picket lines getting a taste of the class struggle from actual experience.

These actual contacts and experiences should be reported to our English Page not merely because we want to fill the space but because of the knowledge that other readers will gain from them and because of the better contacts and understanding it builds among our membership.

It is our youth who should be concerned most with the struggles that are going on at the present time in the industrial and political fields. It is our youth who will have to, in the future, for they still have life ahead of them, put up with the out-come of present day issues so why not take an interest in shaping them. And shape them so as to do away with the suffering, poverty and unemployment that millions of people have to contend with today? The future belongs to youth. Lets make the most of it.

EMPLOYMENT TO ALL

Ever since human beings began to congregate together in tribes, they have been more or less dependent upon one another.

But this dependence was often slight in degree, and sometimes it was entirely negligible.

This was especially true in America in the early days. Up to about the middle of the nineteenth century—or perhaps a little later—it was possible for a man to go it "on his own hook" in this country. Women could not—for they were bound by idiotic and antiquated traditions—but men could.

It was due to a combination of two things—the newness of the country, and the undeveloped condition of machinery. The newness of the country caused it to afford almost unlimited opportunities. The undeveloped condition of machinery enabled a man to get his living out of the soil, without having to buy much of anything from others, and without having to sell much of his products in order to live. He bartered with his neighbors more or less. He and his folk made their own clothes, raised their own food, and consumed it themselves.

Those days have receded into the past.

Even a farmer is now dependent upon others. He has to buy his machinery and most of his food from others. He has to sell his products to get money to buy the things he must have.

The residents of the cities are still more dependent — or inter-dependent.

A man can no longer make a

living "on his own hook." He must necessarily make his living—if he makes it at all—by establishing mutual relations with other human beings.

Furthermore, machinery has brought about the development of gigantic and inextricably intertwined industries. A man who lives here is dependent—for some part of his living—upon men who live thousands of miles away—and he is dependent upon men who live and work all the way between there and here.

Society having become thus inter-related and interlocked, it becomes the indisputable duty of society to see that each resident has a niche in the social machine where he can fit in and earn the things which he needs as a human being.

To put it bluntly, society owes every adult man or woman a job.

Considering the industrial evolution, briefly and inadequately described above — and the condition of mutual interdependence which it has made — this duty of society to the individual is unescapable.

It is a primal duty.

The individual owes a well defined duty to society — and society owes to the individual a regular and satisfactory status within its borders — a status that will enable him or her to grasp the opportunities for higher development and happy, useful life. This means — not a temporary job at low wages — but a permanent job at high wages, and the changes in the social order which are necessary to bring this about.

—Milwaukee Leader.

WHAT HAS AMERICA TO FEAR?

The governments of Great Britain, France, Belgium, and other European nations have lowered the bars, wherever legal bars existed, in order to rescue little children from the rain of death which Franco's rebels, in the name of religion and private profit, are pouring upon the streets and the homes of Bilbao and Madrid. Many thousands of boys and girls are being cared for in countries far less rich and secure than ours.

We have been assured that the government at Washington would at least in a relatively small way join in this human work. Six-month permits, we were told, would be granted to five hundred Spanish children. But days have passed and weeks have passed, and nothing has been done.

Yes, and there are persons — respectable and even pious gentlemen, they claim to be — who boast of their influence in Washington and who are declaring that not one child of a defender of the Spanish Republic shall be saved from death by American hospitality.

There was an American once that thought and felt less narrowly and coldly in such matters as this.

When the Thirteen Colonies were struggling for national independence they welcomed the aid of a Lafayette and a Rochambeau, of a Kosciuszko and a Pulaski, of a Steuben and a DeKalb. They appealed to the Irish people for help, and help came. Thomas Paine, the English "infidel," defended their cause and inspired their citizens, and received the thanks of General Washington. Chaim Solomon, the alien Jew, put his money, his credit, and his financial acumen at their service.

The Americans of that day knew that the American Revolution was indeed a revolution, and were proud to say so. They knew that it was an event of international concern—not

a blow at British colonialism only, but a blow at monarchy and aristocracy the world over.

Their sons and grandsons cherished that proud tradition and lived up to it. They thought the Swiss immigrant, Albert Gallatin, as good an American as if he had been born on this side of the water. When the common people of France drove out the Bourbons for the second and last time, New York City celebrated the event with such a huge procession and mass meeting as had never been held here before and such as, relatively to the numbers of the population, has never since been surpassed.

When Louis Kossuth was in danger of falling into the hands of the Hapsburg tyrants, an American warship was sent to Constantinople to bring him to safety. When Robert Owen, the early English Socialist, visited this country, he was invited to address the members of Congress in the Capitol. Garibaldi found a refuge here. Carl Schurz, like Gallatin in earlier days, became a member of the cabinet. Irish rebels, Italian rebels, German rebels, rebels against all the oppressions of the Old World, were welcomed to our shores. Americans of that period felt that in giving asylum to such men, they were not only paying a debt of honor, but were building America. Men who have suffered for the cause of liberty in other lands, they reasoned, were just the sort to make good citizens in this first of great republics.

And now Washington is afraid to let five hundred Spanish children breathe in quite and safety for a short weeks under the shelter of the Stars and Stripes. Really, Mr. President, and Madam Secretary, is this so? — New Leader.

Americanism: Denouncing the brutal Fascists who bomb women and children in Spain; selling war supplies to them.

RIGHT TO STRIKE MUST NEVER BE SURRENDERED

A number of liberal papers — especially the Schipps-Howard chair — are weeping copious tears over the misbehavior of the workers of America in breaking the truce they were supposed to have signed with capital upon the passage of the Wagner National Labor Relations Act.

And since the workers — whom we love, you know — don't seem to know how to behave, and also the bosses in part, we must have compulsory arbitration. This "compulsory arbitration" would, according to the proponents of it, bring real industrial peace.

On one point we must agree with the Scripps-Howard line: compulsory arbitration will bring peace in industry. In Italy and Germany it has really done wonders along that line.

If one wishes peace alone, the peace of the graveyard with each union just a white sepulchre and each worker a spiritual corpse, then compulsory arbitration is the road to it.

What Strikes Mean

The present flood of strikes does not spring from the cussedness of the worker. Some of our good bourgeois editorial writers may not yet know it, but a strike is not fun for a worker. It means loss of income; it means hunger, danger and even death. Workers strike because it is either fight or — slave and starve.

If the strikers today number tens and hundreds or thousands, it is in part because they see profits rising, in part because they have growing confidence in their power, and in part because they feel that the National Labor Relations Act gives them the right to organize and get a settlement from the bosses.

Right to Strike

The right to strike is the basic right of a worker in capitalist society.

Those liberals, who may think that they are being frightfully impartial by the proposals for peace by force, are playing the game of the worst reactionaries. Whatever contracts, agreements or settlements may be signed today, once labor is placed in a no-strike strait-jacket it is the capitalist who will dictate terms finally.

—Socialist Call.

SPANISH AID

The Americans fighting in the battle in Spain need your support; all Spain needs your support; Democracy needs your support; humanity and liberty calls every working man and woman to the cause of liberty and democracy in Spain.

We all can not go to fight in Spain, but every one of us can do our bit; by soliciting financial, moral and technical aid for the Loyalists in Spain, for our heroes fighting the battle that will determine the path of civilization for the whole world!

On your toes, youth. Ours is the future of the world, and do we stand idly by as Fascism attempts to rape the world!

The answer must resound all over the Americas — NO! The youth have done much and they will do more! On your toes!

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

In spite of the stormy weather, the meeting of Branch No. 1, JSF, last Friday night was fairly well attended. All members who failed to attend this meeting and to fill out the new registration blanks will be contacted within the next few weeks either personally or through a letter. The new registration of all party members must be completed by July 15th so please cooperate with your secretary. Don't hold up the work on this important matter by simply disregarding it. It is a matter which you must attend to.

The report of "Sava's" representative was interesting and good. "Sava" is slowly but surely coming back to its old standing. Former members and some new members are back again singing with "Sava". Preparations are well under way for the operetta which will be put on in the Fall. Plans for Sava's moonlight picnic on July 10th are well under way. The tickets are out. Help sell them.

In the absence of Al Rak, secretary of the Social Study Club, Joseph Drasler made the report for the Club. Our plans for last month's meeting which was to be held outdoors were completely upset by the weather but nevertheless, a good meeting was held at the SLC. The next affair is to be a trip to the Sand Dunes on July 18. We are expecting to get up a party of about thirty people, enough for one truckload. A report of the arrangements committee will be published shortly.

On the Illinois State Convention of the Socialist Party which was held in Waukegan, May 29th and 30th Anton Garden and Joseph Drasler who were delegates from Branch No. 1, made their reports.

The report from the Red Falcon representative was that they are now on their summer vacation. They will resume classes at the end of the summer with the possibility of organizing a singing group among them.

The delegates to the Cook County Party meeting reported on the work the party is doing including the Socialist picnic which is scheduled for

July 11, the day after Sava's moonlight picnic.

After the business part of the meeting was attended to, Frank Zaita delivered a talk on a subject in which everyone is very much interested — the SNPJ Convention. A number of points brought up were heatedly debated by the members present.

We should keep away from dragging our summer meetings out to the point where the members began straggling out of the meeting hall. A short snappy meeting should be the order for the summer.

The members of Branch 114, Detroit, made an all day trip to Upper Strait Lake Sunday, June 27. In this trip they included everything that goes to make an enjoyable day. All proceeds from this affair go into the sustaining fund of PROLETAREC. Most of our branches sponsor one or more outings each summer to boost their treasuries and for the enjoyment of their membership — for it is at these gatherings that real comradeship prevails, personal contacts are made with new members, a better and more intimate understanding is built up among the membership and outsiders are given a chance to see what the branch is doing. Each branch is also urged to sponsor one affair in the interest of PROLETAREC.

Last week's issue of PROLETAREC carries the report of the JSF Conference held in Blaine, Ohio, on the 30th of May and covering Ohio, W. Virginia and surrounding territory. A number of important resolutions were brought on the floor at this conference. We urge our English speaking members to read this report. From it you can learn of what our branches are doing in that territory.

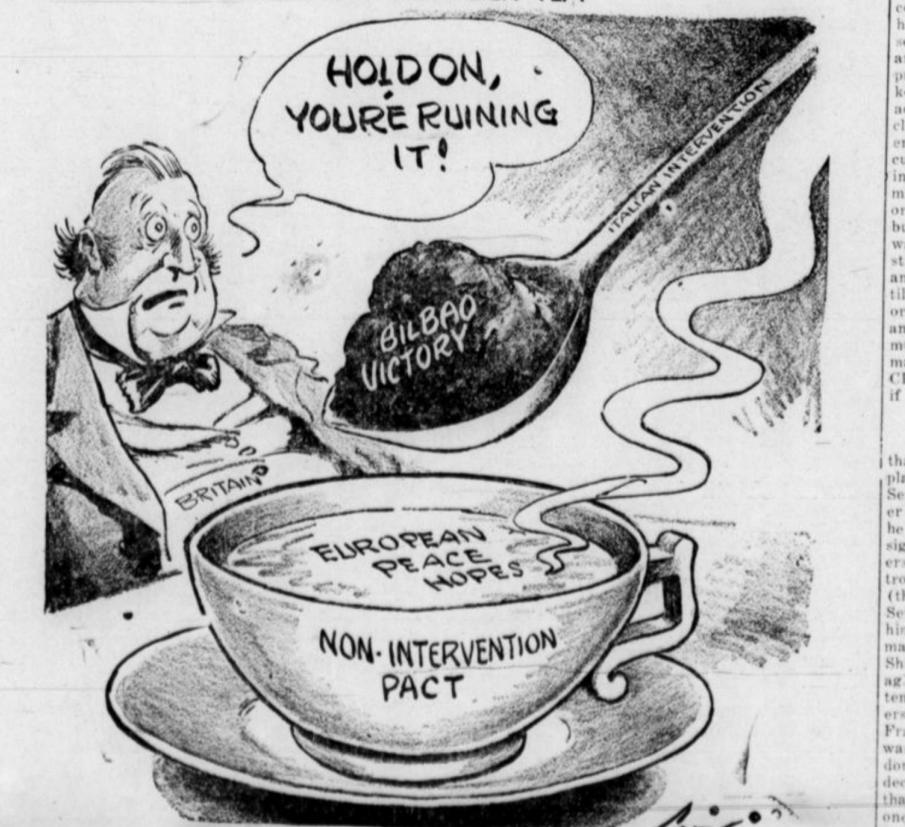
Lawn Bowling

As the weeks go by we see the interest and enthusiasm in the lawn bowling games growing by leaps and bounds and the courts crowded each Wednesday and Thursday nights with spectators and players. There are quite a few extra players on hand each night who should be organized into teams and put on the schedule. Results of this week's games:

Team No.	Standing			Total Won	Total Lost
	Won	Lost	Total		
1	3	0	4	2	
2	2	1	4	2	
3	1	2	4	2	
4	3	0	3	3	
5	0	3	3	3	
6	2	1	5	1	
7	1	2	1	5	
8	0	3	3	3	

Make it your business to see to it that an article from your branch is published in the English Page of "Proletarec" regularly.

GUNPOWDER TEA

THE C. I. O.'S RIGHT TO FUNCTION

The Executive Council of the A. F. of L., controlled by craft leaders issued a statement in January, 1936, saying that it is "of the opinion" that the C. I. O. should stop its activities. The C. I. O. answered in February, 1936, saying in part:

"Having given careful consideration to the opinion of the Executive Council as expressed in its statement on our activities adopted at Miami, the members of the Committee for Industrial Organization believe that continuance of the Committee is not only fully justified but essential to the future growth of the American Federation of Labor.

"The Executive Council, did not, according to your communication, find that the C. I. O. had taken any actions contrary to the constitution of the A. F. of L. or which went beyond its rights as representatives of over one-third of the members of the A. F. of L. The Executive Council

expressed fears that the C. I. O. might become dual, the quoting no evidence to support these fears. We wish to emphasize again that we are trying to remove the roots of dualism by making it possible for the millions of mass-production workers now outside the A. F. of L. to enter on the only basis they will accept — industrial unions.

"The A. F. of L. convention last fall instructed the Executive Council to extend A. F. of L. organization in autos, steel, and other mass-production industries, and it is precisely to this end that CIO efforts are directed. Many A. F. of L. affiliates in these industries testify that CIO activities have been of great value to them. CIO is forced to the conclusion that many of those who are trying to brand it falsely as a dual union are themselves none too eager to see the unions in the mass-production industries grow in influence."

THE REAL CURE FOR UNEMPLOYMENT

Socialism is a perfect cure for the unemployment problem. For, when the people own the industries themselves, through their collectivity, if there are not enough jobs to go around, all they have to do is to shorten the hours of labor and make all the jobs that are needed.

That's simple, isn't it? But, somebody says, the employers might do that even under the present capitalist system.

They might — but they won't. If they did, or were compelled by law to do so, it would give everyone a job all right, but the masses of the people would still be robbed of half the value of their labor as usual under capitalism.

The employers won't do it. They always fight strenuously against a reduction of the hours of labor.

Ordinarily a decrease in the hours of labor does not result in any decrease in the output of products or service. Hence it might be thought that employers would favor shorter hours.

They can't see that — and then there is another reason why they oppose shorter labor time, namely, because they think it is to their interest to have an army of unemployed. They want an army of unemployed to offer to work for small wages and thereby cut down or keep down the wage rates of those already employed. They also want an army of un-

employed to serve as strike breakers when those employed go on strike. Most of the unemployed, even when in desperate straits, do not do this, but some do.

Hours may possibly be reduced by law, but at present there is no chance that they will be reduced enough.

So while the hours may be shortened somewhat under capitalism, there is little hope that they will be reduced enough to give employment to all. But this can readily be done under Socialism. That's the real cure for unemployment. Everyone will receive the full value of his labor, there will not be any poverty nor any excessive riches. — M. L.

SOCIALIST ANNUAL PICNIC

The annual picnic of Local Cook County will be held Sunday, July 11, at Alpine Grove, 3337 N. Mannheim Road, Franklin Park. (2 miles from the end of Grand Ave. Car line; Bus Service).

The program will consist of dancing from 3 p. m. Games, Sports, excellent food and drinks and comradeship. Speakers: Roy Bart, National Secretary S. P. Warren Mills, Indiana Harbor Steel Worker, member of SWOC and strike leader. Victor Reuther, organizer United Automobile Workers of America, Detroit.

NOTES FROM JOHNSTOWN, PA.

It's not news anymore that a steel strike is taking place in Johnstown. When the boys walked out, city officials — and businessmen became alarmed almost overnight. The city hadn't witnessed anything like it since the 1919 steel strike. Within 24 hours the Citizens Committee was organized. Business men got their heads together and put the town on a cash basis. The city mayor got so hot and bothered about the whole situation that the governor had to cool him down with a threat to slap him in jail if he didn't behave himself. Ministers, preachers of all faiths and religion, the radio and press expressed themselves against the strikers. Resolutions of protest were adopted by various organizations, including the farmers, against the governor's action. Petitions were circulated among citizens and strikers in starting a back-to-work movement. Vigilantes at \$6 a day were organized to preserve law and order but only caused trouble. Yes — there was also bloodshed. Pickets and strikebreakers clashed at the gates and there was a horrible mix-up until state cops moved in to preserve order. Race prejudice was played up and all strikers were branded as Communists. As these lines are written, martial law has been lifted, but the CIO threatens to resume picketing if the plants open.

Johnstown, I am told was always a tough spot for bona-fide labor unions to thrive in. Reactionary forces are very alert and quick to suppress any movement that seeks to organize workers. There is more talk about unionism than ever before, but it is met with almost equal opposition from ministers, preachers, the well-to-do and other middle class elements. Eugene Grace and Charles Schwab may break this strike and continue their dictatorship over this city for a while, but not for all times. Workers will arise again, more powerful than before, and free themselves from the grip that holds them in slavery. We can help this cause by increasing the circulation of labor newspapers. Proletarec is doing a fine job. It must be our No. 1 item of the things that we should do. More next week. — N. K.

MASSACRE IN CHICAGO

Milwaukee, Wis. — It is a pitiful shame the way strikers were mercilessly massacred at the South Chicago Republic Steel Plant on Memorial Day. Reading the accounts of the murders makes one turn pale with horror.

The Chicago police lived up to their record of being unfair to labor. All peace-loving and liberal minded people should strongly protest against the showdown on who owns the police force and who they represent. The Chicago police deserve and should get the same punishment that anyone else would get for the same act. Louise B. Jersey.

Only One Graduate To Be Minister

Harvard College was founded 300 years ago to prepare men for the ministry, but only one of this year's graduates plans to enter the church.

A college professor says ours is an "elastic" language. Notice, for example, how far they stretch the word "ringside".